

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

Факультет хореографічного мистецтва
Кафедра народної хореографії

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з навчальної роботи

“ _____ ” _____ 2019 року

ПРОГРАМА ТА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ ХОРЕОГРАФІЧНОГО МИСТЕЦТВА

Освітня програма НАРОДНА ХОРЕОГРАФІЯ
Освітня програма СУЧАСНА ХОРЕОГРАФІЯ
Освітня програма БАЛЬНА ХОРЕОГРАФІЯ

галузь знань 02 Культура і мистецтво
спеціальність 024 Хореографія

Харків, 2019

Програма та навч.-метод. матеріали з дисципліни «Історія хореографічного мистецтва» галузі знань 02 Культура і мистецтво спеціальності 024 Хореографія освітньої програми Народна хореографія, освітньої програми Сучасна хореографія, освітньої програми Бальна хореографія – Х. ХДАК, 2019 – 39 с.

Затверджено радою факультету
хореографічного мистецтва
(протокол № 1 від 26.08.19 р.)

Рекомендовано кафедрою народної хореографії
(протокол № 1 від 23.08.19 р.)

Укладач:
старший викладач кафедри народної хореографії –
Курдупова Олена Миколаївна

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 02 Культура і мистецтво	Обов'язкова	
Індивідуальне науково-дослідне завдання	Спеціальність 024 Хореографія Освітня програма Народна хореографія Сучасна хореографія Бальна хореографія	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин -150		3-й	3-й
		Семестр	
		5-й	5-й
		Лекції	
		52 год.	20 год.
		Семінарські	
		16 год.	4 год.
		Самостійна робота	
		82 год.	126 год.
		Індивідуальні завдання: (контрольна робота)	
		Вид контролю: іспит 5 сем.	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:
 для денної форми навчання — 68/82
 для заочної форми навчання — 24/126

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Дисципліна «Історія хореографічного мистецтва» є обов'язковим компонентом з циклу професійної підготовки бакалаврів. Вона необхідна для формування теоретичних знань з історії розвитку хореографічного мистецтва, як важливого явища в світовій культурній спадщині та практичних навичок аналізування особливостей творчої діяльності видатних балетмейстерів та їх творчих робіт.

Мета навчальної дисципліни – вивчення історичних аспектів виникнення танцю, ознайомлення студентів з історією розвитку хореографічного мистецтва на різних етапах існування людства від первісного суспільства до сучасного періоду; надання загальної характеристики виразним засобам танцювального мистецтва; ознайомлення з творчою діяльністю видатних хореографів минулого та сучасності, з відомими виставами класичної спадщини світового балетного театру та з видатними виставами інших видів сценічного хореографічного мистецтва.

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач:

- аналізувати процес розвитку хореографічного мистецтва від первісного суспільства до сучасного періоду;
- надати загальну характеристику стану сценічного танцювального мистецтва в певний історичний період;

- характеризувати особливості творчої діяльності видатних хореографів та виконавців, а також їх вплив на розвиток світового танцювального мистецтва;
- характеризувати відомі вистави класичної спадщини світового балетного театру та вистави сучасного танцювального мистецтва, тобто визначати художній стиль або напрям, рівень розвитку танцювальної техніки, технічні прийоми та виразні засоби вистави, особливості музичного матеріалу та сценічного оформлення.
- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність аналізувати процес розвитку хореографічного мистецтва;
- здатність аналізувати хореографічні твори різних видів танцювального мистецтва;
- здатність характеризувати особливості виразних засобів вистав різних видів хореографічного мистецтва;
- здатність розуміння та оцінювання актуальних мистецько-культурних процесів;
- брати участь у культурному діалозі з питань хореографічного мистецтва.
- здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Програмні результати навчання:

- описати закономірності хронологічного та соціокультурного розвитку хореографії;
- надати загальну характеристику стану сценічного танцювального мистецтва в певний історичний період;
- охарактеризувати особливості творчої діяльності видатних хореографів та виконавців, а також їх вплив на розвиток світового танцювального мистецтва;
- характеризувати відомі вистави класичної спадщини світового балетного театру та вистави сучасного танцювального мистецтва, тобто визначати художній стиль або напрям, рівень розвитку танцювальної техніки, технічні прийоми та виразні засоби вистави, особливості музичного матеріалу та сценічного оформлення.
- зробити висновки щодо розвитку хореографічного мистецтва та освіти на сучасному етапі;
- читати додаткову літературу мистецького спрямування з метою розширення кругозору;
- поширювати хореографічне мистецтво у маси;
- вивчати різні види мистецтва;
- доводити необхідність знання різних видів хореографії;

Засвоєні на достатньому рівні знання та навички дозволяють підвищити загальний культурний рівень та сприяють розвитку творчого мислення. Здобувач підвищує свою здатність критичного оцінювання стану хореографічного мистецтва на сучасному етапі та визначає роль танцювального мистецтва для загальнокультурного розвитку різних країн.

Передумови для вивчення:

- виявляти певний рівень знань про розвиток хореографічного мистецтва на сучасному етапі та в минулі часи;
- виявляти обізнаність про особливості виразних засобів різних видів хореографічного мистецтва;
- знати найбільш відомих балетмейстерів світового рівня та їх творчі роботи.

Критерії оцінювання:

- виявляти достатній рівень знань з особливостей розвитку хореографічного мистецтва на певному етапі існування людства від первісного суспільства до сучасного період.;
- знати визначення термінів хореографічного мистецтва;
- знати особливості формування та розвитку окремого виду хореографічного мистецтва (класичний танець, модерн танець, джаз танець, бальний танець, народно-сценічний танець) в певний історичний період;
- знати видатних хореографів минулого та сучасності, а також особливості їх

- творчої діяльності;
- знати назви балетів класичної спадщини, відомих вистав модерн танцю, джаз танцю та інших видів хореографічного мистецтва, їх постановників та композиторів;
- уміти аналізувати процес розвитку хореографічного мистецтва від первісного суспільства до сучасного періоду;
- уміти аналізувати хореографічні вистави.

РОЗДІЛ 1. ТАНЦЮВАЛЬНЕ МИСТЕЦТВО В КУЛЬТУРІ МИНУЛОГО

Тема 1. Танець в первісному суспільстві

Визначення поняття «танець». Теорії походження танцю. Групи танців первісного суспільства: релігійні танці та їх різновиди тотемічні танці; магічні, обрядові, ритуальні; побутові. Розподіл ритуальних танців на танці, які виконувалися виключно чоловіками (військові, мисливські тощо) та танці, які виконувалися виключно жінками (танці, присвячені силам природи, культу вогню, народженню та смерті людини тощо). Значення обрядових, ритуальних танців для первісних людей: створення необхідного емоційно-психологічного стану для проведення сумісних, життєво важливих для людей дій, передача життєвого досвіду молодшому поколінню тощо. Композиційні малюнки, які найчастіше зустрічалися в танцях первісного суспільства.

Тема 2. Танець в Давньому Єгипті та Давній Греції

Групи танців Давньому Єгипті: священні, світські, військові, гімнастичні, побутові. Роль касти жреців у відправленні священних ритуалів. Танець як значима складова частина релігійних ритуалів. Танець як складова частина святкових дій та обрядів поховання фараонів. Особливості виконання світських танців. Розважальні танці професійних танцівниць, складні елементи гімнастичних танців.

Роль танців в системі гармонійного розвитку людини в Давній Греції. Наука про танцювальне мистецтво – орхестрика. Групи танців Давньої Греції: священні, світські, військові, гімнастичні, побутові, сценічні. Священні танці та їх різновиди оргіастичні танці, які виконувалися на діонісійських святах. Акробатичний танець «кубістика» у виконанні професійних танцівниць. Найбільш відомий та розповсюджений військовий танець «пірріха». Розподіл сценічних танців в залежності від типу жанру театральної вистави.

Тема 3. Танцювальне мистецтво Західної Європи епохи середньовіччя.

Вплив християнської релігії на всі сфери суспільного життя Західної Європи в період середньовіччя. Негативне відношення церкви до танцювального мистецтва. Групи танців в період середньовіччя: народні танці, танці, які виконувалися в церковних виставах, танці, які виконувалися мандрівними акторами, світські бальні танці.

Особливості виконання церемоніальних танців під час проведення церковних служб, свят, театралізованих вистав на біблійську тематику.

Танці в репертуарі мандрівних акторів. Найбільш розповсюджений танець в їх виконанні – мавританський танець (у Франції - мореска), який символічно відтворював боротьбу маврів та християн. Поява терміну мореск'єр, що означало – танцівник.

Початок формування та розвиток світських танців і світського етикету, правил поведінки на танцювальних вечорах. Відображення в танці поклоніння культу Прекрасної Дами (запрошення жінки на танець, уклони, присідання чоловіків на одне коліно тощо).

РОЗДІЛ 2. БАЛЕТНИЙ ТЕАТР ЗАХІДНОЇ ЄВРОПИ

Тема 4. Танцювальне мистецтво Західної Європи епохи Відродження.

Нові ідеали епохи Відродження. Особливості світосприйняття та відношення до людини. Подальший розвиток усіх груп танців епохи середньовіччя: народні танці, танці, які

виконувалися в церковних виставах, танці, які виконувалися мандрівними акторами, світські бальні танці.

Остаточне розділення народного та світського танцю. Подальший інтенсивний розвиток світського танцю (особливо у Франції та Італії): його теоретизація, розподіл танцювальних рухів та окремі групи, закріплення за танцювальними рухами точних назв тощо. Поява перших учителів танцю – танцмейстерів.

Поступове зникнення театралізованих вистав на біблейську тематику та поява театралізованих вистав світського характеру з піснями, танцями, пантомімою, декламацією.

Поява терміну «балет» в XV ст., який означав сюїту придворних танців.

«Балет» як вид театральних вистав XVI ст. у Франції та «Маски», як вид театральних вистав в Англії. Балети-пасторалі. Перші теоретичні праці з правил виконання придворних бальних танців.

Тема 5. Розвиток балетного мистецтва Західної Європи в XVII ст.

Придворні балети у Франції XVII ст. та правила їх побудови. Створення у 1661 році Королівської академії танцю. Розподіл сценічного танцю на три групи: серйозний, комічний, полухарактерний. Закріплення певних костюмів для виконавців кожної групи сценічних танців. Поява нового жанру: комедії-балети. Балети П. Бошана та Ж. Люллі.

Особливості розвитку сценічного танцю в Італії. Вуличний театр «Комедія дель арте», дійові особи та сюжети вистав.

Балетні вистави «Маски» в Англії.

Тема 6. Балетне мистецтво Західної Європи XVIII ст.

Подальший розвиток придворних балетів першої половини XVIII ст., основні теми, сюжети. Розвиток та ускладнення танцювальної техніки. перші спроби реформування балетного мистецтва, звільнення його від оперних сцен та декламації. Реформаторська діяльність видатного англійського балетмейстера Дж. Уївера: творчі роботи, теоретичні розробки. Творча та реформаторська діяльність Ф. Хільфердинга та Г. Анжіоліні.

Реформи в балетному мистецтві видатного французького балетмейстера Ж.-Ж. Новерра. Його роль в створенні дійового танцю. Книга Новерра «Листи про танець та балети». Основні ідеї Новерра щодо розвитку сценічного танцювального мистецтва. Ж. Доберваль – послідовник Ж.-Ж. Новерра. Їх сумісні творчі роботи. Балет Доберваля «Марна обережність».

Тема 7. Балетний театр Західної Європи першої половини XIX ст.

Загальна характеристика балетного театру епохи романтизму. Сюжети романтичних вистав, особливості їх побудови та створення хореографічних образів. Музика романтичних балетів та їх сценічне оформлення.

Балет «Сильфіда» Ф. Тальоні. Перша виконавиця головної партії балету М. Тальоні. Реформи танцювального мистецтва в романтичних балетах Ф. Тальоні: нова техніка танцю, нові костюми, тощо.

Творча діяльність видатного балетмейстера епохи романтизму Ж. Перро. Його балети «Жизель» (у співавторстві з Ж. Кораллі), «Корсар», «Наяда та рибак», «Есмеральда» та інші.

Історична роль романтичного балету.

Семінарське заняття: Романтичний балет Західної Європи – денне відділення – 2 год., заочне відділення – 0,5 год.

Тема 8. Балетний театр Західної Європи другої половини XIX ст.

Криза балетного театру в 50-60 роках XIX ст. Поява розважальних вистав з примітивним сюжетом та яскравими танцями (балети – феєрії, балети – дивертисменти). Розвиток оперети.

Діяльність А. Сен-Леона. Його балети «Мармурова красуня», «Маркитанка», «Зачарована скрипка» та інші. Особливості виразних засобів балетів Сен-Леона: застосування незвичайних декорацій, яскравих костюмів, сценічних ефектів. Розвиток характерного танцю в балетах Сен-Леона. Найкращий балет Сен-Леона «Копелія».

Вистава «Ексцельсіор» (1881 р.) Л. Манцотті – яскравий приклад балета-феєрії.

Занепад балетного мистецтва наприкінці XIX ст. безсюжетні танці розважального характеру в кафе-шантанах та вар'єте.

РОЗДІЛ 3. РОСІЙСЬКИЙ БАЛЕТ

Тема 9. Формування та розвиток балетного театру Росії в XVIII ст.

Економічний, політичний та культурний підйом Росії в кінці XVII – поч. XVIII ст. Поява західноєвропейського театрального мистецтва та придворних танців в Росії. Асамблеї Петра I, початок проведення балів та розвиток придворного етикету. Виступи в Росії оперно-балетних труп Західної Європи. Початок хореографічної освіти в Росії, відкриття першої танцювальної школи в Петербурзі (1738 р.). Діяльність Ж.-Б. Ланде. Створення російської балетної трупи (1742 р.). Перші балетні вистави в постановці Ж.-Б. Ланде на міфологічну тематику. Поява сюжетних вистав в Росії, діяльність Г. Анджоліні.

Відкриття танцювальної школи в Москві. Організація загальнодоступних театрів в Петербурзі, Москві та в провінціальних центрах. Особливості репертуару таких театрів.

Загальна характеристика кріпосних театрів.

Тема 10. Російський балетний театр першої чверті XIX ст.

Перший російський балетмейстер І. І. Вальберх. Його сентиментальні балети. Спроба створити «національний репертуар». Робота Вальберха в балетній школі. Діяльність в Росії французького балетмейстера Ш. Дідло. Патріотичні балети Вальберха. Предромантичні балети Дідло. Педагогічна та балетмейстерська діяльність Ш. Дідло. Роль І. Вальберха та Ш. Дідло в формуванні фундаменту російської школи класичного танцю.

Тема 11. Романтизм в балетному театрі Росії (друга чверть XIX ст.).

Особливості російського романтизму (розвиток виконавського мистецтва, а не балетмейстерського). Предромантичні вистави Ш. Дідло. Гастролі М. Тальоні в Петербургському театрі. Роль Ф. Тальоні та М. Тальоні в розвитку російського балетного театру. Видатна російська балерина романтичного балету К. Санковська. Діяльність в Росії Ж. Перро. Постановка в Росії балетів «Есмеральда», «Корсар», «Пітомиця фей», «Фауст».

Тема 12. Російський балетний театр другої половини XIX ст. (Криза романтичного балету. Діяльність М. Петіпа.)

Криза балетного мистецтва Росії. Діяльність А. Сен-Леона. Балети Сен-Леона на «російську тему»: «Коник-горбоконики», «Золота рибка».

Початок творчої діяльності видатного балетмейстера М. Петіпа – його балети «Дон Кіхот», «Донька фараону», «Баядерка». Поява симфонічних балетів П.І. Чайковського на російській сцені. Симфонізація хореографічної дії як новаторський принцип Петіпа та провідна тенденція розвитку балетної хореографії кінця XIX ст. Постановка балетів Чайковського «Спляча красуня», «Лускунчик», «Лебедине озеро». Сумісна творча діяльність М. Петіпа та Л. Іванова. Роль Л. Іванова в симфонізації характерного танцю «Половецькі пляски» в опері А. Бородіна «Князь Ігор», «Венгерська рапсодія» Ф. Листа. Значення творчої діяльності М. Петіпа та Л. Іванова для розвитку техніки та виразних засобів класичного танцю.

Семінарське заняття: Симфонізація танцю в балетах П. Чайковського та А. Глазунова як найвищий етап розвитку хореографічного мистецтва кінця XIX ст. – денне відділення – 2 год.

Тема 13. Балетний театр Росії поч. XX ст.

Вплив на розвиток хореографічного мистецтва поч. XX ст. прогресивних процесів, які відбувалися в сфері театру, літератури та поезії, музики та образотворчого мистецтва.

Реформаторська діяльність О. Горського. Балет-драма «Донька Гудули», нові редакції балетів XIX ст. спроби створення нової балетної вистави в узгодженні з принципами драматичного театру. Одноактні балети О. Горського «Любов швидка», «Евніка та Петроній», концертні програми на музику композиторів-класиків.

Реформаторська діяльність М. Фокіна. «Російські сезони» в Парижі». Балети М. Фокіна «Павільйон Арміді», «Єгипетські ночі», «Шопеніана», «Жар птиця», «Петрушка», «Видіння троянди». Видатні російські танцівники: М. Фокін, А. Павлова, В. Ніжинський, Т. Карсавіна, М. Мордкін та інші. Балетмейстерські експерименти В. Ніжинського «Весна священна», «Після полуденний відпочинок фавна», «Ігри». Діяльність «Російського балету Дягілева». Сутність

реформ М. Фокіна: оновлення структури одноактних балетів; єдність хореографії, музики, сценографії; звернення до симфонічної музики. Значення діяльності М. Фокіна, «Російських сезонів», «Російського балету Дягілева» для розвитку танцювального мистецтва Росії та Західної Європи.

Семінарське заняття: Реформаторські балетні вистави М. Фокіна, В. Ніжинського та балетмейстерів «Російського балету Дягілева» – денне відділення – 2 год., заочне відділення – 0,5 год.

РОЗДІЛ 4. БАЛЕТНИЙ ТЕАТР РАДЯНСЬКОГО СОЮЗУ

Тема 14. Радянський балет після 1917 року

Нові погляди на призначення балетного мистецтва в радянській державі. Поява експериментальних студій, шкіл, театрів танцю. Пошук нових тем, образів, естетичних ідеалів, пластичних рішень в танцювальному мистецтві. Діяльність О. Горського в Великому театрі: редакції балетів XIX ст., спроби створення нової балетної драми. Діяльність К. Голейзовського: «Камерний театр», балет «Іосиф Прекрасний», естрадні хореографічні мініатюри, пошук нової танцювальної лексики. Діяльність Ф. Лопухова в Петроградському театрі: збереження найкращих балетів XIX ст., створення першого безсюжетного балету «Величність ствітобудови», створення першої вистави на революційну тематику «Червоний вихор», пошуки нової танцювальної лексики – введення в класичний танець акробатичних елементів та фольклорного танцю. Вистава «Червоний мак» 1927 р. – початок нового етапу розвитку радянського балетного мистецтва по шлях соцреалізму.

Тема 15. Радянський балет 30-40-х років XX ст.

Період активного розвитку балетного мистецтва, поява та становлення оперно-балетних театрів союзних та автономних республік. Панування в балетному мистецтві єдиного стилю соцреалізму та жанру балетної вистави – хореодрами. Тематика балетних вистав: лірична драма за творами видатних письменників, балетні вистави на сучасну тематику (життя радянського колгоспу, виробнича тематика, спортивна тематика), національні та героїчні балети. Видатні мастера хореодрами Р. Захаров, В. Вайнонен, Л. Лавровський. Формування радянської школи акторської виразності. Розвиток педагогічної системи А. Ваганової. Видатні артисти балету: Г. Уланова, К. Сергєєв, Т. Вечеслова, А. Месерер, Н. Дудінська та інші. Радянський балет в роки Великої Вітчизняної Війни: концертна діяльність на фронті, в евакуації та в госпіталях. Радянський балет в післявоєнні роки: звернення до казкової тематики – балет «Попелюшка» на муз С. Прокоф'єва, «Юність» на муз. Ю. Чулакi, героїчна тема в балетних виставах.

Тема 16. Радянський балет другої половини XX ст.

Криза хореодрами в радянському балеті. Балетмейстерські пошуки нових тем, образів, сюжетів в балетному мистецтві. Відродження одноактних балетів, хореографічних мініатюр.

Діяльність Ю. Григоровича: новий погляд на значення балетної вистави, філософське наповнення балетної дії; постанови в Ленінградському театрі опери та балету – «Кам'яна квітка», «Легенда про кохання», балети в Великому театрі – «Спартак», «Ангара», «Золоте століття», «Іван Грозний» та інші, нові редакції балетів П. Чайковського. Значення творчості Ю. Григоровича для розвитку балетного мистецтва в Радянському Союзі.

Діяльність Л. Якобсона: розвиток хореографічної мініатюри, балети «Шурале», «Спартак», «Дванадцять»; танцювальний театр «Хореографічні мініатюри». Діяльність І. Бельського: оновлення естетики класичного танцю за допомогою розвитку хореографічної мови, відродження жанру танцсимфонії. Постановки Бельського «Берег надії», «Ленінградська симфонія», «Овод» та ін.

Синтез класичного танцю з елементами фольклора та вільної пластики, відродження вистав класичної спадщини, постановки вистав західноєвропейських балетмейстерів в творчості О. Віноградова.

Видатні танцівники: М. Плисецька, К. Максимова, В. Васильєв, М. Лієпа, К. Заклинский, Г. Мезенцева та інші.

Поява наприкінці 60-х років балетних труп, незалежних від оперно-балетних театрів («Хореографічні мініатюри» Л. Якобсона, «Державний театр класичного балету» В. Васильова та Н. Касаткіної «Театр сучасного балету» Б. Ейфмана та інші). Гастролю радянського балету за кордоном.

Балетний театр Росії 90-х років ХХ ст.

Семінарське заняття: Творчість провідних радянських балетмейстерів другої половини ХХ ст. – денне відділення – 2 год., заочне відділення – 0,5 год.

Тема 17. Український балетний театр: загальна характеристика розвитку від виникнення до 90-х років ХХ ст.

Перші професійні балетні вистави в Україні (кінець ХVІІІ ст., Харків). Початок ХІХ ст. – балетні вистави та дивертисменти російсько-української трупи І. Штейна. Розвиток національної сценічної хореографії в музично-драматичному та оперному театрах. 20-ті роки ХХ ст. – відкриття державних оперно-балетних театрів в Україні. Створення репертуару. Освоєння балетів класичної спадщини. Поява героїчних балетів: В.Феміді «Карманьола» та Б.Яновського «Ференджі». Перший національний балет «Пан Каньовський» М. Вериківського. Балет «Лілея» К. Данькевича та його значення для балетного театру України. Український балетний театр в другій половині ХХ ст.

РОЗДІЛ 5. БАЛЕТНИЙ ТЕАТР РОСІЇ ТА УКРАЇНИ КІНЦЯ ХІХ СТ.-ПОЧ. ХХ СТ.

Тема 18. Балетний театр Росії кінця ХХ-поч. ХХІ ст.

Діяльність провідних театрів опери та балету Росії: Державний академічний Великий театр Росії, Державний академічний Маріїнський театр, Санкт-Петербурзький державний академічний театр опери та балету ім. М. П. Мусоргського (Михайловський театр), Московський академічний музичний театр ім. К. С. Станіславського та В. Л. Немировича-Данченко – репертуар, провідні балетмейстери та танцівники. Творча діяльність державних театрів балету: Санкт-Петербурзький державний театр балету ім. Л. Якобсона, Московський державний театр «Російський балет», Державний академічний театр класичного балету під керівництвом Н. Касаткіної та В. Васильова, Санкт-Петербурзький державний академічний театр балету Бориса Ейфмана та ін.

Семінарське заняття: Сучасні тенденції хореографічного мистецтва в творчості провідних балетмейстерів Росії кінця ХХ ст.-поч. ХХІ ст. – денне відділення – 1 год.

Тема 19. Балетний театр України кінця ХХ-поч. ХХІ ст.

Діяльність державних театрів опери та балету України: репертуар, провідні балетмейстери та танцівники. «Київ-модерн балет» Радю Поклітару.

Семінарське заняття: Сучасні тенденції хореографічного мистецтва в творчості провідних балетмейстерів України кінця ХХ ст.-поч. ХХІ ст. – денне відділення – 1 год., заочне відділення – 0,5 год.

РОЗДІЛ 6. ТАНЦЮВАЛЬНЕ МИСТЕЦТВО ЗАХІДНОЇ ЄВРОПИ ТА АМЕРИКИ ХХ СТ.-ХХІ СТ.

Тема 20. Танцювальне мистецтво Західної Європи та Америки поч. ХХ ст.

Експерименти в області фізичних рухів Ф.Дельсарта та Е. Жака-Далькроза. Зародження танцю модерн: нові естетичні ідеали, нові теми, образи в танцювальному мистецтві, нова танцювальна пластика. Творчість А. Дункан. Перша школа танцю модерн «Денішоун». «Виразний» танець в Германії: вплив на розвиток танцювального мистецтва художніх напрямів експресіонізму та символізму, діяльність Р. фон Лабана, К. Йосса, М. Вігман. Загальні риси сценічного танцю початку ХХ ст.

Тема 21. Розвиток танцю модерн в 30-40-х роках ХХ ст.

Активний розвиток танцю модерн в Америці. Творча діяльність М. Грем. Характерні риси творчості та особливості постановок. Діяльність Д. Хамфрі та Ч. Вейдмана. Загальні риси танцю модерн 30-40-х роках ХХ ст.

Тема 22. Формування та розвиток джаз-танцю. Видатні хореографи, педагоги, виконавці

Загальні риси джазового танцю. Основні стилеві напрямлення джазового танцю. Поява танців чорношкірих акторів в комедіях та водевілях. Ріст популярності побутових джазових танців. Розвиток мюзиклу як окремого жанру сценічного мистецтва в 20-40-х роках, вистави на Бродвеї та в Гарлемі (шоу «Шафл Елонг» 1921 р.). Організація «Негритянського театру мистецтв» під керівництвом Х. Уінфілда. Професійне вивчення основ джаз танцю в 40-х роках. Діяльність К. Данхем, П. Прімуса. Репертуарні вистави в Америці, створені на основі музики та лексики джаз танцю – «Тропіки та гарячий джаз» (К. Данхем, 1940 р.), «Вестсайдська історія» (Д. Роббінс, 1957 р.), «Сюїта блюзів» (Е. Ейлі, 1958 р.). Розвиток джазового танцю в 50-60-х роках. Особливості розвитку джазового танцю в Європі та його вплив на інші види хореографічного мистецтва.

Тема 23. Неокласицизм в хореографічному мистецтві

Визначення терміну неокласицизм. Передумови появи неокласицизму в Західній Європі та Америці.

Діяльність С.Лифаря: експерименти по створенню оновленого класичного танцю. Відомі вистави Лифаря та їх характерні риси: «Ікар», «Сюїта в білому» та ін.

Діяльність Дж. Баланчіна: «Молодий балет» в Петрограді, «Російський балет Дягілева», «Нью-Йорк сити балле»; відомі вистави Баланчіна та їх характерні риси. Значення творчої діяльності Лифаря та Баланчіна. Загальні риси балетів неокласицизму.

Тема 24. Танцювальне мистецтво Західної Європи та Америки другої половини ХХ ст.-поч. ХХІ ст.

Характерні риси танцювального сценічного мистецтва другої половини ХХ ст.: синтез різних видів хореографічного мистецтва, збагачення танцювальної лексики спортивними елементами, повернення до вистав синтетичного характеру, нові теми та образи, символи в балетних виставах, особливості драматургічної побудови вистав, роль сценічного оформлення в хореографічних виставах. Різноманіття творчих колективів, балетних труп, стилів та напрямів в сучасному танцювальному мистецтві. Створення навчальних центрів, авторських та експериментальних театрів. Розвиток постмодерну в танцювальному мистецтві. Збереження та розвиток класичного танцю в провідних театрах Європи. Діяльність видатних балетмейстерів: М. Бежар, Р. Петі, П. Бауш, Х. Лімон, Е. Ейлі, М. Каннінгем, Дж. Кранко, І. Кіліан, Д. Ноймайер, У. Форсайт, М. Ек та ін.

Семінарське заняття: Різноманітність форм хореографічного мистецтва Західної Європи та Америки другої половини ХХ ст. на прикладі діяльності видатних балетмейстерів – денне відділення – 2 год., заочне відділення – 1 год.

РОЗДІЛ 7. ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТОК БАЛЬНОГО ТАНЦЮ

Тема 25. Поява та розвиток конкурсів бального танцю

Розвиток бальних танців та поява перших організацій викладачів бального танцю в Англії (кінець ХVІІІ –поч. ХІХ ст.). Формування програми бальних танців та «англійського» стилю їх виконання. Систематизація танцювальних рухів конкурсної програми англійськими викладачами бального танцю. Турнір танго в Ніцці 1907 р., чемпіонат Світу в Парижі 1909 р. (організатор Каміль де Ріналь). 1921 рік – танцювальний фестиваль в Блекпулі. Розподіл танцівників на професіоналів та любителів. 1935 рік поява міжнародної федерації танцівників-любителів, перші змагання любителів. Поява підручників бального танцю (автори А. Мур та В. Сильвестр.) Початок 50-х років – поява латиноамериканських танців в конкурсній програмі. Внесок У. Лейерда в розвиток латиноамериканських танців. 70-ті роки – поява терміну «танцювальний спорт». Бальний

танець наприкінці ХХ ст. – поч. ХХІ ст. Особливості розвитку бального танцю в Радянському Союзі.

Семінарське заняття: Історія формування та сучасний стан бального танцю – денне відділення – 2 год., заочне відділення – 0,5 год.

Тема 26. Історія формування та загальна характеристика конкурсних бальних танців

Танці європейської програми: повільний вальс, танго, повільний фокстрот, швидкий фокстрот або квікстеп, віденський вальс. Танці латино-американської програми: ча-ча-ча, румба, джайв, пасадобль, самба.

РОЗДІЛ 8. ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТОК НАРОДНО-СЦЕНІЧНОГО ТАНЦЮ

Тема 27. Історія розвитку народно-сценічного танцю як окремого виду хореографічного мистецтва

Пояснення терміну народно-сценічний танець. Народний (характерний) танець в балетних виставах ХVІІІ-ХІХ та поч. ХХ ст. Розвиток самодіяльного мистецтва в СРСР в 20-30-х р.р. ХХ ст. 1936 р. – огляд творчих фольклорних колективів (м. Москва). 1937 р. – організація Ансамблю народного танцю СРСР під керівництвом І. Моїсеєва, Державного Ансамблю танцю УССР. Поява ансамблів народно-сценічного танцю в інших республіках Радянського Союзу («Лезгінка», «Жок», «Летува» та ін.). Організація танцювальних груп при Державних народних хорах. Особливості виразних засобів народно-сценічного танцю, сценічних форм та принципів створення костюмів. Загальна характеристика репертуару колективів народно-сценічного танцю. Розвиток самодіяльних колективів народно-сценічного танцю. Дисципліна «Народно-сценічний танець» в професійних учбових закладах. Теоретичні праці з методики викладання народно-сценічного танцю. Народно-сценічний танець в ХХІ ст.

Тема 28. Видатні митці народно-сценічної хореографії різних країн

Творча діяльність І. Моїсеєва, Н. Надеждіної, Т. Устинової, В. Курбета, І. Сухішвілі та ін. Особливості створення репертуарних номерів, виразні засоби, теми, сюжети постановок, розкриття національної манери виконання.

Семінарське заняття: Творчість видатних митців народно-сценічного танцю різних країн – денне відділення: 1 год.

Тема 29. Видатні митці народно-сценічної хореографії України

Творча діяльність П. Вірського, В. Верховинця, Я. Чуперчука, В. Петрика та ін. Особливості створення репертуарних номерів, виразні засоби, теми, сюжети постановок, розкриття національної манери виконання.

Семінарське заняття: Творчість видатних митців народно-сценічного танцю України – денне відділення: 1 год., заочне відділення – 0,5 год.

3. Структура навчальної дисципліни

№	Назва розділів та тем	Кількість годин										
		Денна форма					Заочна форма					
		Усього	Аудитор.	Лекції	Семінари	Сам.раб.	Усього	Аудитор.	Лекції	Семінари	Сам.раб.	
1	2	3	4	5	6	7	3	4	5	6	7	
Розділ 1. Танцювальне мистецтво в культурі минулого												
1	Танець в первісному суспільстві	3	1	1	-	2	4,5	0,5	0,5	-	4	
2	Танцювальне мистецтво Давнього Єгипту та Давньої Греції	3	1	1	-	2	4,5	0,5	0,5	-	4	
3	Танцювальне мистецтво Західної Європи в період середньовіччя	4	2	2	-	2	7	1	1	-	6	
Разом		10	4	4	-	6	16	2	2	-	14	

Розділ 2. Балетний театр Західної Європи XV-XIX ст.											
4	Танцювальне мистецтво Західної Європи епохи Відродження	4	2	2	-	2	5	1	1	-	4
5	Розвиток балетного мистецтва Західної Європи в XVII ст.	3	1	1	-	2	4,5	0,5	0,5	-	4
6	Балетне мистецтво Західної Європи XVIII ст.	3	1	1	-	2	5	1	1	-	4
7	Балетний театр Західної Європи першої половини XIX ст.	7	3	2	2	4	7,5	1,5	1	0,5	6
8	Балетний театр Західної Європи другої половини XIX ст.	7	3	2	-	4	4,5	0,5	0,5	-	4
Разом		24	10	8	2	14	26,5	4,5	4	0,5	22
Розділ 3. Російський балет											
9	Формування та розвиток балетного театру Росії в XVIII ст.	4	2	2	-	2	4,5	0,5	0,5	-	4
10	Російський балетний театр першої чверті XIX ст.	4	2	2	-	2	4,5	0,5	0,5	-	4
11	Романтизм в балетному театрі Росії (друга чверть XIX ст.).	3	1	1	-	2	4	-	-	-	4
12	Російський балетний театр другої половини XIX ст.(Криза романтичного балету в Росії. Діяльність М. Петіпа).	8	4	2	2	4	7	1	1	-	6
13	Балетний театр Росії поч. XX ст.	9	5	3	2	4	7,5	1,5	1	0,5	6
Разом		28	14	10	4	14	27,5	3,5	3	0,5	24
Розділ 4. Балетний театр Радянського Союзу											
14	Радянський балет після 1917 року.	4	2	2	-	2	5	1	1	-	4
15	Радянський балет 30-40-х років XX ст.	4	2	2	-	2	4,5	0,5	0,5	-	4
16	Радянський балет другої половини XX ст.	8	4	2	2	4	5,5	1,5	1	0,5	4
17	Український балетний театр: загальна характеристика розвитку від виникнення до 90-х років XX ст.	6	2	2	-	4	4,5	0,5	0,5	-	4
Разом		22	10	8	2	12	19,5	3,5	3	0,5	16
Розділ 5. Балетний театр Росії та України кінця XX-поч. XXI ст.											
18	Балетний театр Росії кінця XX-поч. XXI ст.	4	2	1	1	2	4,5	0,5	0,5	-	4
19	Балетний театр України кінця XX-поч. XXI ст.	4	2	1	1	2	5,5	1	0,5	0,5	4
Разом		8	4	2	2	4	9,5	1,5	1	0,5	8
Розділ 6. Танцювальне мистецтво Західної Європи та Америки XX ст.											
20	Танцювальне мистецтво Західної Європи та Америки поч. XX ст.	4	2	2	-	2	5	1	1	-	4
21	Розвиток танцю модерн в 30-40-х р.р. XX с.	3	1	1	-	2	4,5	0,5	0,5	-	4
22	Формування та розвиток джаз-танцю. Видатні хореографи, педагоги та виконавці.	4	2	2	-	2	4,5	0,5	0,5	-	4
23	Неокласицизм в хореографічному мистецтві	3	1	1	-	2	5	1	1	-	4
24	Танцювальне мистецтво Західної Європи та Америки другої половини XX ст.-поч. XXI ст.	10	6	4	2	4	8	2	1	1	6
Разом		24	12	10	2	12	27	5	4	1	22
Розділ 7. Формування та розвиток бального танцю											
25	Формування та розвиток бального танцю	8	4	2	2	4	5	1	0,5	0,5	4
26	Історія формування та загальна характеристика конкурсних бальних танців	6	2	2	-	4	4,5	0,5	0,5	-	4
Разом		14	6	4	2	8	9,5	1,5	1	0,5	8
Розділ 8. Формування та розвиток народно-сценічного танцю											
27	Історія розвитку народно-сценічного танцю як окремого виду хореографічного мистецтва	6	2	2	-	4	5	1	1	-	4
28	Видатні митці народно-сценічної хореографії різних країн	8	4	3	1	4	4,5	0,5	0,5	-	4
29	Видатні митці народно-сценічної хореографії України	6	2	1	1	4	5	1	0,5	0,5	4
Разом		20	8	6	2	12	14,5	2,5	2	0,5	12
Кількість годин за весь курс		150	68	52	16	82	150	24	20	4	126

ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№	Назва теми	Кільк. год	
		д/в	з/в
1.	Романтичний балет Західної Європи	2	0,5
2.	Симфонізація танцю в балетах П. Чайковського та А. Глазунова як найвищий етап розвитку хореографічного мистецтва кінця XIX ст	2	-
3.	Реформаторські балетні вистави М. Фокіна, В. Ніжинського та балетмейстерів «Російського балету Дягілева»	2	0,5
4.	Творчість провідних радянських балетмейстерів другої половини XX ст.	2	0,5
5.	Сучасні тенденції хореографічного мистецтва в творчості провідних балетмейстерів Росії кінця XX ст.-поч. XXI ст.	1	-
6.	Сучасні тенденції хореографічного мистецтва в творчості провідних балетмейстерів України кінця XX ст.-поч. XXI ст.	1	0,5
7.	Різноманітність форм хореографічного мистецтва Західної Європи та Америки другої половини XX ст. на прикладі діяльності видатних балетмейстерів	2	1
8.	Історія формування та сучасний стан бального танцю	2	0,5
9.	Творчість видатних митців народно-сценічного танцю різних країн	1	-
10.	Творчість видатних митців народно-сценічного танцю України	1	0,5
Разом		16	4

САМОСТІЙНА РОБОТА

№	Назва теми	Кільк. год.	
		д/в	з/в
1.	Танець в первісному суспільстві	2	4
2.	Танцювальне мистецтво Давнього Єгипту та Давньої Греції	2	4
3.	Танцювальне мистецтво Західної Європи в період середньовіччя	2	6
4.	Танцювальне мистецтво Західної Європи епохи Відродження	2	4
5.	Розвиток балетного мистецтва Західної Європи в XVII ст.	2	4
6.	Балетне мистецтво Західної Європи XVIII ст.	2	4
7.	Балетний театр Західної Європи першої половини XIX ст.	4	6
8.	Балетний театр Західної Європи другої половини XIX ст.	4	4
9.	Формування та розвиток балетного театру Росії в XVIII ст.	2	4
10.	Російський балетний театр першої чверті XIX ст.	2	4
11.	Романтизм в балетному театрі Росії (друга чверть XIX ст.).	2	4
12.	Російській балетний театр другої половини XIX ст.(Криза романтичного балету в Росії. Діяльність М. Петіпа).	4	6
13.	Балетний театр Росії поч. XX ст.	4	6
14.	Радянський балет після 1917 року.	2	4
15.	Радянський балет 30-40-х років XX ст.	2	4
16.	Радянський балет другої половини XX ст.	4	4
17.	Український балетний театр: загальна характеристика розвитку від виникнення до XX ст.	4	4
18.	Балетний театр Росії кінця XX-поч. XXI ст.	2	4
19.	Балетний театр України кінця XX-поч. XXI ст.	2	4
20.	Танцювальне мистецтво Західної Європи та Америки поч. XX ст.	2	4
21.	Розвиток танцю модерн в 30-40-х р.р. XX с.	2	4
22.	Формування та розвиток джаз-танцю. Видатні хореографи, педагоги та виконавці.	2	4
23.	Неокласицизм в хореографічному мистецтві	2	4
24.	Танцювальне мистецтво Західної Європи та Америки другої половини XX ст.-поч. XXI ст.	4	6
25.	Формування та розвиток бального танцю	4	4
26.	Історія формування та загальна характеристика конкурсних бальних танців	4	4
27.	Історія розвитку народно-сценічного танцю як окремого виду хореографічного мистецтва	4	4
28.	Видатні митці народно-сценічної хореографії різних країн	4	4
29.	Видатні митці народно-сценічної хореографії України	4	4
Разом		82	126

4. Плани семінарських занять

Розділ 2. Балетний театр Західної Європи XV-XIX ст.

Тема 7. Балетний театр Західної Європи першої половини XIX ст.

Семінарське заняття 1.: Романтичний балет Західної Європи – денне відділення – 2 год, заочне відділення – 0, 5 год.

Мета: визначити роль художнього напрямку в мистецтві романтизму для розвитку класичного танцю в першій половині XIX ст.

Питання:

1. Причини появи романтизму на початку XIX ст., його характерні риси та вплив на розвиток балетного мистецтва.
2. Особливості творчої діяльності балетмейстера XIX ст. Ф. Тальоні.
3. Видатна танцівниця XIX ст. М. Тальоні.
4. Балетна вистава «Сильфіда» – історія створення та особливі художні прийоми.
5. Творча діяльність видатного балетмейстера XIX ст. Ж. Перро.
6. Балетна вистава класичної спадщини «Жизель» – історія створення та особливості художніх прийомів.
7. Видатна танцівниця Західної Європи XIX ст. Ф. Єльслер.

Література: конспект лекцій, література основна: 1, 4, 6, 7, 12, 17, 24; додаткова: 27, 64, 66, 83, 92.

Розділ 3. Російський балет

Тема 12. Російський балетний театр другої половини XIX ст. (Криза романтичного балету. Діяльність М. Петіпа.)

Семінарське заняття 2.: Симфонізація танцю в балетах П. Чайковського та А. Глазунова як найвищий етап розвитку хореографічного мистецтва кінця XIX ст. – денне відділення – 2 год.

Мета: визначити значення появи симфонічних балетів для розвитку класичного танцю.

Питання:

1. Балет «Спляча красуня» – історія створення. Особливості художніх прийомів та принципи балетмейстерської роботи.
2. Балет «Лускунчик» – історія створення. Особливості художніх прийомів та принципи балетмейстерської роботи.
3. Балет «Лебедине озеро» – історія створення. Особливості художніх прийомів та принципи балетмейстерської роботи.
4. Балет «Раймонда» – історія створення. Особливості художніх прийомів та принципи балетмейстерської роботи.
5. Особливості побудови характерних танців в постановках М. І. Петіпа та Л. Іванова.
6. Роль М. І. Петіпа в розвитку балетного мистецтва Росії.

Література основна: 1, 2, 3, 4, 7, 14; додаткова: 6, 10, 19, 24, 31, 47, 56, 60, 62, 64, 67, 78, 92.

Тема 13. Балетний театр Росії поч. XX ст.

Семінарське заняття 3.: Реформаторські балетні вистави М. Фокіна, В. Ніжинського та балетмейстерів «Російського балету Дягілева» – денне відділення – 2 год., заочне відділення – 0, 5 год.

Мета: визначити історичне значення «Російських сезонів» в затвердженні світової слави російського балету

Питання:

1. Роль С. Дягілева в популяризації російського мистецтва за кордоном.
2. Витоки та сутність реформ М. Фокіна.
3. Принципи сценічного оформлення балетних вистав «Російських сезонів».
4. Видатні виконавці балетів «Російський сезонів»: А. Павлова, В. Ніжинський, Т. Карсавіна та ін..

5. Значення «Російських сезонів» та діяльності М. Фокіна для розвитку балетного мистецтва Росії та світу.

Література основна: 1, 2, 4, 5, 6, 15, 16; додаткова: 10, 17, 21, 37, 38, 41, 43, 53, 56, 57, 62, 75, 76, 82, 92.

Розділ 4. Балетний театр Радянського Союзу

Тема 16. Радянський балет другої половини ХХ ст.

Семінарське заняття 4.: Творчість провідних радянських балетмейстерів другої половини ХХ ст. – денне відділення – 2 год., заочне відділення – 0, 5 год.

Мета: визначити значення реформаторської діяльності радянських балетмейстерів другої половини ХХ ст. для розвитку балетного мистецтва радянського Союзу.

Питання:

1. Творча діяльність Ю. Григоровича.
2. Творча діяльність Л. Якобсона.
3. Творча діяльність І. Бельського.
4. Творча діяльність О. Виноградова.
5. Творча діяльність Б. Ейфмана.
6. Творча діяльність Н. Касаткіної та В. Васильова.

Література основна: 1, 18, 19, 20, 21; додаткова: 4, 13, 14, 22, 28, 29, 35, 36, 40, 42, 44, 45, 50, 51, 52, 55, 61, 62, 68, 79, 92.

Розділ 5. Балетний театр Росії та України кінця ХХ-поч. ХХІ ст.

Тема 18. Балетний театр Росії кінця ХХ-поч. ХХІ ст.

Семінарське заняття 5.: Сучасні тенденції хореографічного мистецтва в творчості провідних балетмейстерів Росії кінця ХХ ст.-поч. ХХІ ст.. – денне відділення – 1 год.

Мета: визначити сучасні тенденції розвитку хореографічного мистецтва Росії кінця ХХ-поч. ХХІ ст., познайомитися з творчістю сучасних балетмейстерів Росії.

Питання:

1. Творча діяльність Державного академічного Великого театру Росії.
2. Творча діяльність Державного академічного Маріїнського театру.
3. Творча діяльність державних театрів балету Росії.
4. Провідні російські артисти балету сучасності.

Література: інтернет ресурси.

Тема 19. Балетний театр України кінця ХХ-поч. ХХІ ст.

Семінарське заняття 6.: Сучасні тенденції хореографічного мистецтва в творчості провідних балетмейстерів України кінця ХХ ст.-поч. ХХІ ст.. – денне відділення – 1 год., заочне відділення – 0, 5 год.

Мета: визначити сучасні тенденції розвитку хореографічного мистецтва України кінця ХХ-поч. ХХІ ст., познайомитися з творчістю сучасних балетмейстерів України.

Питання:

1. Творча діяльність Національної опери України.
2. Творча діяльність державних театрів опери та балету України.
3. Творча діяльність «Київ-модерн балету» Р. Поклітару.

Література: інтернет ресурси.

Розділ 6. Танцювальне мистецтво Західної Європи та Америки в XX ст.

Тема 24. Танцювальне мистецтво Західної Європи та Америки другої половини XX ст. поч. XXI ст.

Семінарське заняття 7.: Різноманітність форм хореографічного мистецтва Західної Європи та Америки другої половини XX ст. поч. XXI ст. на прикладі діяльності видатних балетмейстерів – денне відділення – 2 год., заочне відділення – 1 год.

Мета: познайомитися з творчою діяльністю, особливостями художніх прийомів та тематикою творів провідних балетмейстерів Західної Європи та Америки другої половини XX ст. поч. XXI ст.

Питання:

1. Сучасні тенденції розвитку хореографічного мистецтва Західної Європи та Америки.
2. Творча діяльність відомих балетмейстерів Західної Європи та Америки другої половини XX ст. поч. XXI ст. (М. Бежар, Р. Петі, П. Бауш, Х. Лімон, Е. Ейлі, М. Каннінгем, Дж. Кранко, І. Кіліан, Д. Ноймайер, У. Форсайт, М. Ек, Н. Дуато та інші).

Література: Література основна: 1, 6, 9, 10; додаткова: 77, 86.

Розділ 7. Формування та розвиток бального танцю

Тема 25. Формування та розвиток бального танцю

Семінарське заняття 8.: Історія формування та сучасний стан бального танцю – денне відділення – 2 год., заочне відділення – 0,5 год.

Мета: визначити особливості формування бального танцю як окремого виду хореографічного мистецтва.

Питання:

1. Історія розвитку та загальні риси конкурсних бальних танців.
2. Особливості розвитку бального танцю в Радянському Союзі.
3. Особливості розвитку бального танцю в Росії та Україні на сучасному етапі.
4. Розвиток конкурсних змагань формейшен.
5. Видатні виконавці, педагоги, теоретики бального танцю, їх вплив на розвиток бальної хореографії.
6. Театр танцю В. Єлізарова.

Література: Література основна: 1, 6, 9, 10; додаткова: всесвітня мережа інтернет, періодичні видання.

Розділ 8. Формування та розвиток народно-сценічного танцю

Тема 28. Видатні митці народно-сценічної хореографії різних країн

Семінарське заняття 9.: Творчість видатних митців народно-сценічного танцю різних країн – денне відділення – 1 год.

Мета: познайомитися з творчою діяльністю митців народно-сценічного танцю різних країн

Питання:

1. Творча діяльність І. Моїсеєва.
2. Творча діяльність Н. Надєждіної та М. Кольцової.
3. Творча діяльність В. Курбета.
4. Творча діяльність І. Сухішвілі та Н. Рамішвілі.
5. Творча діяльність В. Дудкевича.
6. Провідні професійні колективи народно-сценічного танцю та професійні ансамблі пісні і танцю, народні хори різних країн.

Література: основна: 1, 9, 10; додаткова: 3, 9, 11, 12, 15, 16, 18, 20, 25, 30, 49, 87, 88.

Тема 29. Видатні митці народно-сценічної хореографії України

Семінарське заняття 10.: Творчість видатних митців народно-сценічного танцю України – денне відділення – 1 год., заочне відділення – 0,5 год.

Мета: познайомитися з творчою діяльністю митців народно-сценічного танцю України.

Питання:

1. Творча діяльність видатних митців народно-сценічного танцю України у XX-XXI ст. (П. Вірський, В. Верховинець, В. Авраменко, Я. Чуперчук, М. Вантух, К. Василенко, А. Кривохижа, О. Гомон, В. Похиленко, В. Петрик, К. Балог, Д. Демків, Д. Ластівка, Р. Маліновський, О. Прокопенко, В. Дебелий, Б. Колногузенко)
2. Розвиток народно-сценічного танцю в Україні на сучасному етапі.

Література: основна: 1, 9, 10; додаткова: 3, 9, 11, 12, 15, 16, 18, 20, 25, 30

5. Плани самостійної роботи студентів

Розділ 1. Танцювальне мистецтво в культурі минулого

Тема 1. Танець в первісному суспільстві

Самостійна робота студентів: роль танцю в обрядових діях первісного суспільства.

Мета: проаналізувати різновиди танців первісного суспільства та визначити їх роль в традиційних давніх обрядах.

Завдання:

1. Визначити основні теорії походження танцю.
2. Розглянути та вивчити основні групи танців первісного суспільства.
3. Вивчити необхідні терміни та поняття.
4. Записати в словник: визначення поняття «танець», теорії походження танцю, групи танців первісного суспільства, визначення поняття «тотемні танці».

Література: конспект лекцій, література основна: 1, 5, 6, 24, 25; додаткова: 32

Тема 2. Танцювальне мистецтво Давнього Єгипту та Давньої Греції.

Самостійна робота студентів: особливості розвитку танцювального мистецтва Давнього світу.

Мета: визначити значення та рівень розвитку танцювального мистецтва в країнах Давнього світу (на прикладі Давнього Єгипту та Давньої Греції).

Завдання:

1. Розглянути та вивчити основні групи танців в Давньому Єгипті та в Давній Греції.
2. Вивчити необхідні терміни.
3. Записати в словник: групи танців Давнього Єгипту, групи танців Давньої Греції, визначення понять «пірріха» та «кубістика».

Література: конспект лекцій, література основна: 1, 4, 5, 6, 24, 25; додаткова: 32

Тема 3. Танцювальне мистецтво Західної Європи в період середньовіччя.

Самостійна робота студентів: особливості розвитку танцювального мистецтва Західної Європи періоду середньовіччя.

Мета: визначити рівень розвитку танцювального мистецтва в країнах Західної Європи в період середньовіччя.

Завдання:

1. Розглянути та вивчити основні групи танців Західної Європи в період середньовіччя.
2. Визначити особливості розвитку професійного танцю Західної Європи в період середньовіччя.
3. Визначити характерні риси бального танцю цього періоду, залежність розвитку хореографії від норм та ідеалів християнської релігії.
4. Записати в словник: групи танців Західної Європи в період середньовіччя, визначення понять «мореска», «морескант», «мандрівні актори».

Література: конспект лекцій, Література основна: 1, 3, 6, 24, 25.

Розділ 2. Балетний театр Західної Європи XV-XIX ст.

Тема 4. Танцювальне мистецтво Західної Європи епохи Відродження

Самостійна робота студентів: особливості розвитку танцювального мистецтва Західної Європи епохи Відродження.

Мета: визначити рівень розвитку танцювального мистецтва в країнах Західної Європи епохи Відродження.

Завдання:

1. Розглянути та вивчити основні групи танців Західної Європи епохи Відродження.
2. Визначити особливості розвитку професійного танцю Західної Європи епохи Відродження.
3. Розглянути характерні риси театралізованих «синтетичних» вистав мандрівних акторів, визначити місце танцювальних та пантомімних епізодів в цих виставах.
4. Записати в словник: групи танців Західної Європи епохи Відродження, хореографічні образи театралізованих вистав синтетичного характеру Західної Європи епохи Відродження, визначення термінів «бранль», «танцмейстер», «балет», «маски», «пастораль».

Література: конспект лекцій, література основна: 1, 3, 4, 6, 7, 11, 17, 24, 25; додаткова: 27.

Тема 5. Розвиток балетного мистецтва Західної Європи в XVII ст.

Самостійна робота студентів: особливості розвитку придворних балетних вистав Західної Європи в XVII ст..

Мета: визначити загальні риси та принципи побудови балетних вистав Західної Європи в XVII ст.

Завдання:

1. Розглянути та вивчити загальну характеристику балетних вистав.
2. Познайомитися з принципами побудови балетних вистав.
3. Познайомитися з розподілом сценічного танцю на групи та з правилами підбору костюмів для кожної групи .
4. Записати в словник: хореографічні образи балетних вистав XVII ст., «Королівська Академія танцю», групи сценічного танцю, «Комедія дель арте».

Література: конспект лекцій, література основна: 1, 4, 6, 11, 17, 24, 25; додаткова: 6, 27.

Тема 6. Балетне мистецтво Західної Європи XVIII ст.

Самостійна робота студентів: особливості побудови балетних вистав Західної Європи XVIII ст., їх тематика та виразні засоби.

Мета: визначити особливості розвитку балетного мистецтва Західної Європи у XVIII ст., розкрити значення теоретичної праці Новерра «Листи про танець та балети» для діяльності сучасних балетмейстерів.

Завдання:

1. Розглянути загальну характеристику розвитку балетних вистав Західної Європи у XVIII ст.
2. Розглянути та визначити прогресивні зміни в балетному мистецтві Західної Європи.
3. Записати у словник: хореографічні образи балетних вистав XVIII ст., видатні балетмейстери Західної Європи XVIII ст. – Дж. Уівер, Ф.Хільфердинг, Г. Анжіоліні, Ж.-Ж. Новерр, Ж. Доберваль; теоретична праця Ж.-Ж. Новерра «Листи про танець та балети»; балет класичної спадщини «Марна обережність», дивертисментний танець, дійовий танець.
4. Познайомитися з теоретичною працею Ж.-Ж. Новерра «Листи про танець та балети»: підготувати короткий огляд змісту кожної глави книги Новерра.
5. Познайомитися з відеозаписом балету «Марна обережність»

Література: конспект лекцій, література основна: 1, 6, 7, 11, 13, 17, 24, 25; додаткова: 54, 92.

Тема 7. Балетний театр Західної Європи першої половини XIX ст.

Самостійна робота студентів: особливості розвитку балетного мистецтва Західної Європи першої половини XIX ст.

Мета: розглянути загальні риси балетних вистав Західної Європи першої половини XIX ст.

Завдання:

1. Розглянути характерні риси балетного мистецтва Західної Європи першої половини XIX ст.
2. Записати в словник: визначення поняття «романтизм»; хореографічні образи балетних вистав Західної Європи епохи романтизму; видатні балетмейстери XIX ст. – Ф. Тальоні, Ж. Перро; видатні танцівниці XIX ст. – М. Тальоні, Ф. Єльслер; балети «Сильфіда», «Жизель».
3. Познайомитися з відеозаписами балетів «Сильфіда», «Жизель».

Література: конспект лекцій, література основна: 1, 4, 6, 7, 12, 17, 24; додаткова: 27, 64, 66, 83, 92.

Тема 8. Балетний театр Західної Європи другої половини XIX ст.

Самостійна робота студентів: особливості розвитку танцювального мистецтва Західної Європи в другій половині XIX ст.

Мета: визначити причини кризи романтичного балету Західної Європи в 60-х роках XIX ст. та передумови появи нових тенденцій розвитку танцювального мистецтва у другій половині XIX ст.

Завдання:

1. Розглянути особливості розвитку балетного мистецтва Західної Європи в другій половині XIX ст.
2. Перелічити причини кризи романтичного балету Західної Європи в 60-х роках XIX ст. та передумови появи нових тенденцій розвитку танцювального мистецтва у другій половині XIX ст.
3. Записати в словник: хореографічні образи балетів Західної Європи другої половини XIX ст.; французький балетмейстер другої половини XIX ст. А. Сен-Леон; балет «Коппелія», балет «Екцельсіор».
4. Познайомитися з відеозаписами балетів «Коппелія», «Екцельсіор».

Література: конспект лекцій, література основна: 1, 6, 7, 17; додаткова: 27, 92.

Розділ 3. Російський балет

Тема 9. Формування та розвиток балетного театру Росії у XVIII ст.

Самостійна робота студентів: формування та розвиток балетного мистецтва в Росії XVIII ст.

Мета: визначити особливості зародження та розвитку балетного мистецтва в Росії в XVIII ст.

Завдання:

1. Розглянути особливості формування та розвитку балетного мистецтва в Росії XVIII ст.
2. Записати в словник: дата створення першої танцювальної школи в Росії; перший танцмейстер та керівник танцювальної школи – Ж.-Б. Ланде, визначення поняття «кріпосний театр».

Література: конспект лекцій, література основна: 1, 2, 7, 13, 17.

Тема 10. Російський балетний театр першої чверті XIX ст.

Самостійна робота студентів: шляхи розвитку російського балетного театру в першій чверті XIX ст.

Мета: визначити національні особливості розвитку балетного мистецтва Росії в першій чверті XIX ст.

Завдання:

1. Розглянути особливості розвитку російського балетного театру першої половини XIX ст.
2. Записати в словник: визначення понять «сентименталізм», «патріотичні балети» XIX ст.; перший російський балетмейстер Росії І. І. Вальберх; видатний балетмейстер першої половини XIX ст. Ш. Дідло.

Література: конспект лекцій, література основна: 1, 2, 3, 4, 7, 13, 17; додаткова: 6, 17, 27, 63, 64, 66, 89, 90, 91, 93.

Тема 11. Романтизм в балетному театрі Росії (друга чверть XIX ст.).

Самостійна робота студентів: особливості романтизму в балетному театрі Росії.

Мета: визначити особливості розвитку балетного мистецтва Росії в період романтизму та в період кризи романтичного напрямку.

Завдання:

1. Розглянути загальні риси розвитку балетного мистецтва Росії в 30-60-ті роки XIX ст.
2. Записати в словник: видатна російська балерина К. Санковська

Література: конспект лекцій, література основна: 1, 2, 3, 4, 7, 13; додаткова: 64.

Тема 12. Російській балетний театр другої половини XIX ст. (Криза романтичного балету. Діяльність М. Петіпа.)

Самостійна робота студентів: особливості розвитку російського балетного театру в другій половині XIX ст.

Мета: визначити причини кризи романтичного балету Росії в 60-х р.р. XIX ст., визначити творчий внесок М. Петіпа, Л. Іванова, П. Чайковського, О. Глазунова в розвиток російського балетного мистецтва.

Завдання:

1. Розглянути особливості розвитку балетного мистецтва Росії в другій половині XIX ст.
2. Визначити причини кризи романтичного балету Росії в 60-х р.р. XIX ст.
3. Познайомитися з етапами творчої діяльності видатного балетмейстера М. І. Петіпа.
4. Визначити основні принципи роботи над створенням балетних вистав видатних балетмейстерів кінця XIX ст. М. Петіпа та Л. Іванова.
5. Записати в словник: балет «Коник-горбокони», видатні балетмейстери М. Петіпа та Л. Іванов, балети «Дон Кіхот», «Баядерка», «Спляча красуня», «Лускунчик», «Лебедине озеро».
6. Познайомитися з відеозаписами балетів «Дон Кіхот», «Баядерка», «Спляча красуня», «Лускунчик», «Лебедине озеро».

Література: конспект лекцій, література основна: 1, 2, 3, 4, 7, 14; додаткова: 6, 10, 19, 24, 31, 47, 56, 60, 62, 64, 67, 78, 92.

Тема 13. Балетний театр Росії поч. XX ст.

Самостійна робота студентів: особливості розвитку та реформування російського балету на поч. XX ст.

Мета: визначити характерні риси російського балету на поч. XX ст.

Завдання:

1. Розглянути передумови появи реформаторських нововведень в російському балеті початку XX ст.
2. Охарактеризувати художні погляди та принципи балетмейстера О. Горського, визначити значення його діяльності для збереження балетів класичної спадщини в репертуарі Великого театру.
3. Визначити сутність реформаторської творчої діяльності М. Фокіна.
4. Познайомитися з балетними виставами «Російських сезонів»
5. Записати в словник: видатний балетмейстер М. Фокін, балети «Шопеніана», «Жар-птиця», «Петрушка», «Видіння троянди», організатор «Російських сезонів» С. Дягілев, «Російські сезони», А. Павлова, В. Ніжинський, балети «Післяполуденний відпочинок фавна», «Весна священна».
6. Познайомитися з відеозаписами балетних вистав «Шопеніана», «Жар-птиця», «Петрушка», «Видіння троянди», «Післяполуденний відпочинок фавна», «Весна священна».

Література: конспект лекцій, література основна: 1, 2, 4, 5, 6, 15, 16; додаткова: 10, 17, 21, 37, 38, 41, 43, 53, 56, 57, 62, 75, 76, 82, 92.

Розділ 4. Балетний театр Радянського Союзу

Тема 14. Радянський балет після 1917 року.

Самостійна робота студентів: особливості розвитку сценічного танцювального мистецтва в Росії після Жовтневої революції 1917 року.

Мета: визначити загальні риси розвитку танцювального мистецтва Росії в 20-ті роки ХХ ст.

Завдання:

1. Познайтися з діяльністю видатних радянських балетмейстерів-експериментаторів О. Горським, Ф. Лопуховим, К. Голейзовським.
2. Розглянути діяльність експериментальних танцювальних студій.
3. Записати в словник: видатні балетмейстери О. Горський, Ф. Лопухов, К. Голейзовський, художні напрями експресіонізм та символізм, вистави «Величність світобудови», «Іосиф прекрасний», «Червоний мак».

Література: конспект лекцій, література основна: 1, 6, 10, 23; додаткова: 13, 14, 17, 22, 23, 36, 44, 45, 48, 68, 75, 76, 79, 84, 85, 92.

Тема 15. Радянський балет 30-40 років ХХ ст.

Самостійна робота студентів: особливості розвитку радянського балетного мистецтва в 30-40-х роках ХХ ст.

Мета: визначити характерні риси багатонаціонального балетного мистецтва Радянського Союзу

Завдання:

1. Познайтися з тематикою вистав Радянського балетного театру.
2. Визначити характерні риси радянських хореодрам в балеті.
3. Записати в словник: хореодрама в балетному театрі Радянського Союзу 30-40-х років, тематика вистав Радянського балетного театру, видатні балетмейстери Р. Захаров, Л. Лавровський, балети «Бахчисарайський фонтан», «Попелюшка», «Ромео і Джульєтта», видатні радянські балерини Г. Уланова, Н. Дудінська, педагог класичного танцю А. Ваганова.
4. Познайтися з відеозаписами балетів «Бахчисарайський фонтан», «Попелюшка», «Ромео і Джульєтта»

Література: конспект лекцій, література основна: 1, 19, 20; додаткова: 1, 2, 7, 13, 14, 17, 22, 23, 26, 33, 34, 36, 39, 44, 45, 46, 48, 55, 58, 61, 62, 68, 79, 80, 85, 92.

Тема 16. Радянський балет другої половини ХХ ст.

Самостійна робота студентів: загальна характеристика балетного театру Радянського Союзу другої половини ХХ ст.

Мета: визначити характерні риси розвитку балету Радянського Союзу в другій половині ХХ ст.

Завдання:

1. Познайтися з діяльністю видатних балетмейстерів Радянського Союзу 60-80 років ХХ ст.
2. Визначити причини кризи хореодрами в балетному мистецтві.
3. Записати в словник: видатні балетмейстери Ю. Григорович, Л. Якобсон, Б. Ейфман, балети «Легедна про кохання», «Кам'яна квітка», «Спартак», балетні трупи «Хореографічні мініатюри», «Державний театр класичного балету», «Театр сучасного балету».
4. Познайтися з відеозаписами балетів «Легедна про кохання», «Кам'яна квітка», «Спартак».
5. Познайтися з відеозаписами виступів провідних артистів радянського балету В. Васильєв, К. Максимова, Н. Семізорова, Н. Бесмертнова, К. Заклинський, Г. Мезенцева, А. Асилмуратова, Ф. Рузіматов, І. Колпакова та ін.

Література: конспект лекцій, література основна: 1, 18, 19, 20, 21; додаткова: 4, 13, 14, 22, 28, 29, 35, 36, 40, 42, 44, 45, 50, 51, 52, 55, 61, 62, 68, 79, 92.

Тема 17. Український балетний театр: загальна характеристика розвитку від виникнення до 90-х років ХХ ст.

Самостійна робота студентів: особливості формування та розвитку українського балетного театру

Мета: визначити основні етапи розвитку українського балетного театру, його характерні риси та репертуар.

Завдання:

1. Познайти з історією розвитку українського балетного театру.
2. Познайти з найбільш відомими виставами українського балетного театру.
3. Записати в словник: балети «Лілея», «Лісова пісня».
4. Познайти з відеозаписами провідних українських артистів балету другої половини

Література: конспект лекцій, література основна: 1, 22; додаткова: 68, 70, 72, 73, 74, 81, 92.

Розділ 5. Балетний театр Росії та України кінця XX-поч. XXI ст.

Тема 18. Балетний театр Росії кінця XX-поч. XXI ст.

Самостійна робота студентів: особливості розвитку російського балетного театру XX-поч. XXI ст.

Мета: визначити основні етапи розвитку російського балетного театру, його характерні риси та репертуар.

Завдання:

1. Познайти тенденціями розвитку російського балетного театру.
2. Познайти з найбільш відомими виставами російського балетного театру XX-поч. XXI ст.
3. Записати в словник: Державний академічний Великий театр Росії, Державний академічний Маріїнський театр, Санкт-Петербурзький державний академічний театр опери та балету ім. М. П. Мусоргського (Михайловський театр), Московський академічний музичний театр ім. К. С. Станіславського та В. Л. Немировича-Данченко, Санкт-Петербурзький державний театр балету ім. Л. Якобсона, Московський державний театр «Російський балет», Державний академічний театр класичного балету під керівництвом Н. Касаткіної та В. Васильова, Санкт-Петербурзький державний академічний театр балету Бориса Ейфмана та ін.
4. Познайти з відеозаписами виступів провідних російських артистів балету.
5. Познайти з відеозаписами балетних вистав провідних російських театрів опери та балету, театрів балету.

Література: конспект лекцій, інтернет ресурси.

Тема 19. Балетний театр України кінця XX-поч. XXI ст.

Самостійна робота студентів: особливості розвитку українського балетного театру XX-поч. XXI ст.

Мета: визначити основні етапи розвитку українського балетного театру, його характерні риси та репертуар.

Завдання:

1. Познайти тенденціями розвитку українського балетного театру.
2. Познайти з найбільш відомими виставами українського балетного театру XX-поч. XXI ст.
3. Записати в словник: Національний академічний театр опери та балету ім. Т. Шевченка, Київський муніципальний академічний театр опери та балету для дітей та юнацтва, Дніпропетровський академічний театр опери та балету, Донецький національний академічний театр опери та балету ім. А. Солов'яненко, Львівський національний академічний театр опери та балету ім. С. Крушельницької, Одеський національний академічний театр опери та балету, Харківський національний академічний театр опери та балету ім. М. В. Лисенко, «Київ-модерн балет», провідні українські артисти балету сучасності.
4. Познайти з відеозаписами виступів провідних українських артистів балету.
5. Познайти з відеозаписами балетних вистав провідних українських театрів опери та балету.

Література: конспект лекцій, інтернет ресурси.

Розділ 6. Танцювальне мистецтво Західної Європи та Америки в XX ст.

Тема 20. Танцювальне мистецтво Західної Європи та Америки поч. XX ст.

Самостійна робота студентів: особливості формування танцювального мистецтва нового типу в Західній Європі та Америці на поч. XX ст.

Мета: визначити характерні риси хореографічного мистецтва Західної Європи та Америки поч. XX ст.

Завдання:

1. Визначити історичні умови виникнення нових вимог до хореографічного мистецтва.
2. Познайомитися з діяльністю видатних танцівників та балетмейстерів танцю модерн Америки та Германії.
3. Записати в словник: танець модерн, А. Дункан, Р. Сен-Дені, Т. Шоун, школа «Денішоун», Р. фон Лабан, Курт Йосс, М. Вігман., вистава «Зелений стіл».

Література: конспект лекцій, література основна: 1, 6, 9, 10, 26; додаткова: 41, 43, 77.

Тема 21. Розвиток танцю модерн в 30-40-х р.р. XX с.

Самостійна робота студентів: характерні риси американського танцю модерн в 30-40-х роках XX ст.

Мета: визначити особливості розвитку танцю модерн в 30-40-х роках XX ст.

Завдання:

1. Познайомитися з діяльністю видатних балетмейстерів американського танцю модерн.
2. Познайомитися з виставами М. Грем.
3. Записати в словник: М. Грем, Д. Хамфрі, Ч. Вейдман.

Література: конспект лекцій, література основна: 1, 6, 9, 10; додаткова: всевітня мережа інтернет, періодичні видання.

Тема 22. Формування та розвиток джаз – танцю. Видатні хореографи, педагоги та виконавці.

Самостійна робота студентів: особливості розвитку джаз танцю, його характерні риси.

Мета: визначити особливості формування та розвитку джазового танцю.

Завдання:

1. Познайомитися з історією появи та розвитку джазового танцю.
2. Познайомитися з діяльністю видатних хореографів джаз танцю.
3. Записати в словник: джаз танець, К. Данхем, П. Прімюс.

Література: конспект лекцій, література основна: 6, 9, 10; додаткова: всевітня мережа інтернет, періодичні видання

Тема 23. Неокласицизм в хореографічному мистецтві.

Самостійна робота студентів: поява та розвиток неокласицизму, як окремого напрямку класичної хореографії

Мета: визначити характерні риси та особливості розвитку неокласичного напрямку в танцювальному мистецтві XX ст.

Завдання:

1. Визначити умови формування неокласицизму в хореографічному мистецтві.
2. Познайомитися з характерними рисами неокласицизму.
3. Познайомитися з діяльністю та творчими роботами С. Ліфаря, Дж. Баланчіна.
4. Виписати в словник: неокласицизм в хореографічному мистецтві, С. Ліфарь, Дж. Баланчін, балети «Ікар», «Сюїта в білому», «Аполлон Мусагет», «Дорогоцінності».
5. Познайомитися з відеозаписами балетів Дж. Баланчіна.

Література: конспект лекцій, література основна: 1, 6, 9, 10; додаткова: всевітня мережа інтернет, періодичні видання.

Тема 24. Танцювальне мистецтво Західної Європи та Америки другої половини XX ст. поч. XXI ст.

Самостійна робота студентів: характерні риси хореографічного мистецтва Західної Європи та Америки другої половини XX ст. поч. XXI ст.

Мета: визначити особливості розвитку, художні прийоми, естетичні принципи, тематику творів хореографічного мистецтва Західної Європи та Америки другої половини ХХ ст. поч. ХХІ ст.

Завдання:

1. Познайомитися з творчою діяльністю провідних балетмейстерів.
 2. Познайомитися з найбільш відомими хореографічними творами балетмейстерів ХХ-ХХІ ст.
 3. Записати в словник: М. Бежар, Р. Петі, П. Бауш, Х. Лімон, Е. Ейлі, М. Каннінгем, Дж. Кранко, І. Кіліан, Д. Ноймайер, У. Форсайт, М. Ек.
- Література: конспект лекцій, Література основна: 1, 6, 9, 10; додаткова: 77, 86.

Розділ 7. Формування та розвиток бального танцю

Тема 25. Формування та розвиток бального танцю

Самостійна робота студентів: основні етапи становлення бального танцю

Мета: визначити особливості становлення та розвитку бального танцю як окремого виду хореографічного мистецтва

Завдання:

1. Простежити основні етапи розвитку бального танцю та конкурсних змагань з бальної хореографії.
2. Познайомитися з діяльністю видатних виконавців, педагогів та теоретиків бального танцю.
3. Записати в конспект: бальний танець, К. де Ріналь, Блекпульський фестиваль, В. Сільвестер, А. Мур, У. Лейерд, формейшен

Література: конспект лекцій, література основна: 1, 6, 9, 10; додаткова: всесвітня мережа інтернет, періодичні видання.

Тема 26. Історія формування та загальна характеристика конкурсних бальних танців

Самостійна робота студентів: історія виникнення та загальна характеристика бальних танців європейської та латино-американської конкурсної програми.

Мета: познайомитися з історією виникнення та розвитку конкурсних бальних танців, визначити їх характерні риси та естетичні характеристики

Завдання:

1. Познайомитися з історією виникнення та розвитку бальних танців європейської програми.
2. Познайомитися з історією виникнення та розвитку бальних танців латино-американської програми.
3. Визначити роль видатних педагогів-тренерів бальної хореографії в стандартизації правил виконання конкурсних бальних танців.
4. Записати в словник: вальс, танго, віденський вальс, повільний фокстрот, квікстеп, ча-ча-ча, джайв, румба, самба, пасодобль.

Література: конспект лекцій, література основна: 6, 9; додаткова: всесвітня мережа інтернет, періодичні видання.

Розділ 8. Формування та розвиток народно-сценічного танцю

Тема 27. Історія розвитку народно-сценічного танцю як окремого виду хореографічного мистецтва

Самостійна робота студентів: основні етапи становлення та розвитку народно-сценічного танцю як окремого виду хореографічного мистецтва

Мета: визначити особливості становлення та розвитку народно-сценічного танцю як окремого виду хореографічного мистецтва.

Завдання:

1. Познайомитися з історією формування та розвитку народно-сценічного танцю як окремого виду хореографічного мистецтва.
2. Визначити художні прийоми, естетичні принципи, тематику творів народно-сценічного танцю.
3. Записати в конспект: народно-сценічний танець.

Література: конспект лекцій, література основна: 1, 9, 10; додаткова: 3, 9, 11, 12, 15, 16, 18, 20, 25, 30, 49, 87, 88.

Тема 28. Видатні митці народно-сценічної хореографії різних країн

Самостійна робота студентів: творча діяльність видатних митців народно-сценічного танцю різних країн

Мета: познайомитися з творчою діяльністю діяльність видатних митців народно-сценічного танцю різних країн.

Завдання:

1. Познайомитися з творчою діяльністю видатних митців народно-сценічного танцю різних країн
2. Визначити роль видатних майстрів народного хореографії в становленні та розвитку народно-сценічного танцю.
3. Записати в словник назви провідних професійних ансамблів народно-сценічного танцю, ансамблів пісні та танцю, народних хорів різних країн, прізвища провідних балетмейстерів народної хореографії.

Література: конспект лекцій, Література основна: 1, 9, 10; додаткова: 3, 9, 11, 12, 15, 16, 18, 20, 25, 30, 49, 87, 88.

Тема 29. Видатні митці народно-сценічної хореографії України

Самостійна робота студентів: творча діяльність видатних митців народно-сценічного танцю України.

Мета: познайомитися з творчою діяльністю діяльність видатних митців народно-сценічного танцю України.

Завдання:

1. Познайомитися з творчою діяльністю видатних балетмейстерів української народної хореографії.
2. Визначити роль видатних майстрів української народної хореографії в становленні та розвитку народно-сценічного танцю.
3. Записати в словник: прізвища видатних майстрів народно-сценічного танцю України, назви професійного ансамблю народного танцю України та ансамблів пісні і танцю, народних хорів України.

Література: конспект лекцій, література основна: 1, 9, 10; додаткова: 3, 9, 11, 12, 15, 16, 18, 20, 25, 30

6. Питання та завдання до дисципліни «Історія хореографічного мистецтва»

Питання до іспиту з дисципліни «Історія хореографічного мистецтва»

1. Танець в первісному суспільстві.
2. Танцювальна культура Давнього Єгипту.
3. Танцювальна культура Давньої Греції.
4. Танець Західної Європи епохи середньовіччя.
5. Розвиток танцювального мистецтва Західної Європи в епоху Відродження.
6. Придворні балети Західної Європи в XVII ст.
7. Західноєвропейський балетний театр XVIII ст. (Реформаторська діяльність Дж. Уівера, Ж.-Ж. Новерра та Ж. Доберваля.)

8. Балетний театр Західної Європи епохи романтизму. (Діяльність Марії та Філіппо Тальоні. Діяльність Ж. Перро)
9. Криза романтичного балету Західної Європи. Діяльність А. Сен-Леона.
10. Зародження балетного мистецтва та розвиток хореографічної освіти в Росії. Балетний театр Росії другої половини XVIII ст.
11. Російський балет першої чверті XIX ст. (Сентиментальні та патріотичні балети І. Вальберха, балетмейстерська та педагогічна діяльність Ш. Дідло в Росії)
12. Творча діяльність видатного балетмейстера М. Петіпа. Поява симфонічних балетів в Росії – творча діяльність М. Петіпа та Л. Іванова.
13. Реформаторська діяльність видатного російського балетмейстера М. Фокіна.
14. Значення «Російських сезонів» та «Російського балету С. Дягілева» для розвитку балетного мистецтва XX ст.
15. Розвиток танцювального мистецтва СРСР після 1917 року. (Провідні хореографі-новатори радянського балету – О. Горський, Ф. Лопухов, К. Голейзовський.)
16. Радянський балет в 30-40-х роках XX ст. (Розвиток хореодрами).
17. Балетний театр СРСР другої половини XX ст. Реформаторська діяльність Ю. Григоровича.
18. Балетний театр СРСР другої половини XX ст. Творчість балетмейстера Л. Якобсона та Б. Ейфмана.
19. Український балетний театр: загальна характеристика від виникнення до сучасного періоду
20. Розвиток балетного театру Росії кінця XX-поч. XXI ст.
21. Розвиток балетного театру України кінця XX-поч. XXI ст.
22. Формування та розвиток танцю модерн на початку XX ст. Експериментальна діяльність Ф. Дельсарта, Е.-Ж. Далькроза, А. Дункан, Р. Сен-Дені, Т. Шоуна.
23. Розвиток танцю модерн в Німеччині. Діяльність Р. фон Лабана, К. Йосса та М. Вігман.
24. Розвиток танцю модерн в Америці в 30-50-х роках XX ст. Діяльність М. Грем, Д. Хемфрі, Ч. Вейдмана.
25. Неокласицизм в хореографічному мистецтві. Творчість С. Лифаря.
26. Неокласицизм в хореографічному мистецтві. Творчість Дж. Баланчіна.
27. Становлення джазового танцю як окремого виду сценічного мистецтва.
28. Особливості розвитку танцювального мистецтва західної Європи та Америки в другій половині XX ст. Діяльність М. Бежара.
29. Особливості розвитку танцювального мистецтва західної Європи та Америки в другій половині XX ст. Діяльність Р. Петі.
30. Особливості розвитку танцювального мистецтва західної Європи та Америки в другій половині XX ст. Творча діяльність П. Бауш.
31. Особливості розвитку танцювального мистецтва західної Європи та Америки в другій половині XX ст. Творча діяльність Х. Лімона та Е. Ейли.
32. Творча діяльність Дж. Ноймайера та І. Кіліана
33. Творча діяльність М. Каннінгема та М. Ека
34. Формування та розвиток народно-сценічного танцю.
35. Творча діяльність видатних митців народно-сценічного танцю різних країн.
36. Творча діяльність видатних митців народно-сценічного танцю України
37. Формування та розвиток бального танцю.
38. Історія формування та загальна характеристика конкурсних бальних танців.

Завдання для періодичного контролю

**ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ З КУРСУ
«ІСТОРІЯ ХОРЕОГРАФІЧНОГО МИСТЕЦТВА»**

Розділ 1. Танцювальне мистецтво в культурі минулого.

Тема 1. Танець в первісному суспільстві.

1. Групи танцю первісного суспільства:
 - 1) народний танець;
 - 2) релігійні танці;
 - 3) обрядові танці;
 - 4) побутові танці.
2. Тотемічні танці – це:
 - 1) танці-поклоніння священній тварині, покровителю племені;
 - 2) обрядові танці, присвячені культу вогню.
3. Магічні танці, які виконували лише жінки:
 - 1) військові танці;
 - 2) танці, присвячені культу вогню;
 - 3) танці, присвячені, культу родючості;
 - 4) танці, присвячені силам природи;
 - 5) мисливські танці.
4. Магічні танці, які виконували лише чоловіки:
 - 1) військові танці;
 - 2) танці, присвячені культу вогню;
 - 3) танці, присвячені культу родючості;
 - 4) танці, присвячені силам природи;
 - 5) мисливські танці.
5. Магічна дія тотемічних танців:
 - 1) передача людині характерних властивостей магічної тварини;
 - 2) створення гарного настрою у глядачів.
6. Характерні малюнки танців первісного суспільства:
 - 1) коло;
 - 2) лінія;
 - 3) ломана лінія.
7. Призначення релігійних та магічних танців первісного суспільства:
 - 1) вплив на невідоме оточуюче середовище;
 - 2) своєрідна репетиція важливих для племені попередніх дій;
 - 3) створення необхідного емоційного стану єдності, відчуття сили перед проведенням важливих дій (військова битва, народження дитини тощо);
 - 4) відпочинок та створення гарного настрою;
 - 5) передача досвіду, традицій.
8. Обов'язкові ритуальні дії, які виконувались перед релігійними та магічними танцями:
 - 1) розфарбування тілу та обличчя;
 - 2) одягання спеціальних прикрас та одягу;
9. Прийоми створення необхідного емоційного стану в релігійних та обрядових танцях:
 - 1) чіткий ритм;
 - 2) сумісне виконання простих фізичних рухів;
 - 3) виголошення певних викриків;
 - 4) тримання за руки один з одним;
 - 5) самостійне виконання танцю.
10. На честь яких подій виконувалися побутові танці:
 - 1) перемога в бойових діях;
 - 2) народження сина в родині вождя;
 - 3) поклоніння культу вогню;
 - 4) поклоніння силам природи.

Тема 2. Танець в Давньому Єгипті та в Давній Греції.

1. Групи танців в Давньому Єгипті:
 - 1) священні танці;
 - 2) світські;
 - 3) військові;
 - 4) гімнастичні;
 - 5) побутові.
2. Перші професійні танцівники Давнього Єгипту:
 - 1) фараони;
 - 2) жерці та жриці;
 - 3) раби.
3. Де навчались професійному танцювальному мистецтву в Давньому Єгипті:
 - 1) в спеціальних школах при священних храмах;
 - 2) в учбових закладах.
4. Найбільш пишні торжества Давнього Єгипту були присвячені:
 - 1) збору врожаю;
 - 2) похованню фараона;
 - 3) божествам потойбічного світу.
5. Групи танців в Давній Греції:
 - 1) священні танці;
 - 2) світські та суспільно-побутові;
 - 3) військові;
 - 4) гімнастичні;
 - 5) сценічні.
6. Найбільш розповсюджений військовий танець Давньої Греції:
 - 1) пірріхій;
 - 2) кубістика;
 - 3) орхестріка.
7. Гімнастичний танець Давньої Греції:
 - 1) пірріха;
 - 2) кубістика;
 - 3) орхестрика.
8. Наука в Давній Греції, присвячена танцювальному мистецтву:
 - 1) пірріха;
 - 2) кубістика;
 - 3) орхестрика.
9. Святкові дійства Давньої Греції, присвячені богу виноробства:
 - 1) орхестрика;
 - 2) кубістика;
 - 3) діонісії.
10. На які групи розподілялися сценічні танці Давньої Греції:
 - 1) танці для комедії;
 - 2) танці для трагедії;
 - 3) танці для сатиричної драми.

Тема 3. Танцювальне мистецтво Західної Європи в період середньовіччя.

1. Групи танців Західної Європи епохи середньовіччя:
 - 1) священні;
 - 2) народні;
 - 3) світські;
 - 4) танці, які виконувалися в церковних виставах;
 - 5) танці, що виконувалися мандрівними акторами.

2. Найбільш розповсюджений танець в репертуарі мандрівних акторів епохи середньовіччя, що символічно відтворював боротьбу християн та маврів:

- 1) бранль;
- 2) фарандола;
- 3) мореска.

3. Професійний танцівник епохи середньовіччя:

- 1) мореск'єр;
- 2) трубадур;
- 3) менестрель.

4. Який естетичний ідеал справив вплив на розвиток світського танцю епохи середньовіччя:

- 1) Культ «Прекрасної Дами»;
- 2) Культ лицарства.

5. Зовнішні прояви в світських танцях поклоніння культу «Прекрасній Дамі»:

- 1) танцювальні малюнки;
- 2) певні танцювальні рухи;
- 3) церемоніальне запрошення дами на танець;
- 4) присідання партнера на коліно перед партнеркою;
- 5) проводження дами партнером після танцю на те місце, де дама стояла перед початком танцю.

Розділ 2. Балетний театр Західної Європи XV-XIX ст.

Тема 5. Розвиток балетного мистецтва Західної Європи в XVII ст.

1. В якій країні Західної Європи в XVII ст. найбільш активно розвиваються балетні вистави та сценічний танець:

- 1) Італія;
- 2) Англія;
- 3) Франція;
- 4) Росія.

2. Який французький король сприяв розвитку балетних вистав:

- 1) Людовик XIV;
- 2) Людовик XV;
- 3) Людовик XVI.

3. В якому році було створено Королівську академію танцю:

- 1) 1661;
- 2) 1671;
- 3) 1672.

4. Як називалася заключна частина придворних французьких балетів XVII ст.:

- 1) «Антре»;
- 2) «Великий балет»;
- 3) «Сюїта».

5. На які групи був поділений сценічний танець в XVII ст.:

- 1) серйозний;
- 2) комічний;
- 3) народний;
- 4) полухарактерний;
- 5) героїчний.

6. Як називалися балетні вистави Англії в XVII ст.:

- 1) пасторалі;
- 2) «Маски»;
- 3) балет.

7. Новий жанр балетних вистав XVII ст., заснований Ж.-Б. Мол'єром:
 - 1) пастораль;
 - 2) комедія-балет;
 - 3) «Великий балет».
8. Італійський театр масок, який справив вплив на розвиток світового театрального мистецтва:
 - 1) «Маски»;
 - 2) «Комедія дель арте».
9. Характерні риси французького сценічного танцю:
 - 1) витонченість;
 - 2) велика амплітуда рухів;
 - 3) високі стрибки;
 - 4) акробатичні елементи;
 - 5) манірність;
 - 6) невелика амплітуда рухів.
10. Характерні риси італійського сценічного танцю:
 - 1) витонченість;
 - 2) велика амплітуда рухів;
 - 3) високі стрибки;
 - 4) акробатичні елементи.

ПИТАННЯ ДО ПИСЬМОВИХ ОПИТУВАНЬ

Розділ 2. Балетний театр Західної Європи XV-XIX ст.

Тема 4. Танцювальне мистецтво Західної Європи епохи Відродження.

1. Групи танців Західної Європи епохи Відродження.
2. Особливості розвитку народного танцю.
3. Загальна характеристика світського бального танцю.
4. Перші вчителі придворних танців та світських манер в Західній Європі.
5. Загальна характеристика театралізованих вистав синтетичного характеру: тематика, художні образи, виразні засоби, виконавці.
6. Коли з'явився термін «балет», яке він мав значення.
7. Як називалися у Франції та Англії XVI ст. придворні спектаклі синтетичного характеру з піснями та світськими танцями.

Тема 7. Балетний театр Західної Європи першої половини XIX ст.

1. Художній напрям в мистецтві поч. XIX ст. – романтизм.
2. Перший найбільш відомий балет епохи романтизму, що справив значний вплив на розвиток балетного мистецтва: назва, композитор, постановник, перша виконавиця головної партії.
3. Балети видатного французького балетмейстера 40-х років XIX ст. Ж. Перро.

Тема 8. Балетний театр Західної Європи другої половини XIX ст.

1. Загальна характеристика балетного мистецтва Західної Європи другої половини XIX ст.
2. Ефектні прийоми, які використовував в своїх балетах А. Сен-Леон.
3. Балети А. Сен-Леона.

Розділ 3. Російський балет.

Тема 12. Російський балетний театр другої половини XIX ст.

1. Перший та другий етапи творчої діяльності М. І. Петіпа.
2. Симфонічні балети П. І. Чайковського в постановці М. Петіпа та Л. Іванова.

ПИТАННЯ ДО КОНТРОЛЬНОГО ПИСЬМОВОГО ОПИТУВАННЯ

Розділ 1. Танцювальне мистецтво в культурі минулого.

1. Групи танців первісного суспільства.
2. Що таке тотемічні танці?

3. Тематика магічних танців в залежності від складу виконавців (жіночі або чоловічі).
4. Призначення релігійних та магічних. Обрядових, ритуальних танців в первісному суспільстві.
5. Групи танців в Давньому Єгипті.
6. Перші професійні танцівники Давнього Єгипту.
7. Групи танців Давньої Греції.
8. Що таке «пірріха» та «кубістика»?
9. Групи танців Західної Європи епохи середньовіччя.
10. Найбільш розповсюджений танець Західної Європи епохи середньовіччя в репертуарі мандрівних акторів та назва професійного танцівника, яка походить від назви цього танцю.

Розділ 2. Балетний театр Західної Європи XV-XIX ст.

1. Групи танців Західної Європи епохи Відродження.
2. Особливості розвитку народного та світського придворного танців.
3. Загальна характеристика театралізованих вистав синтетичного характеру: тематика, художні образи, виразні засоби, виконавці.
4. Загальна характеристика балетних вистав Західної Європи XVII ст.
5. Королівська академія танцю (рік створення, країна) та її роль в розвитку сценічного танцю.
6. Видатні балетмейстери XVIII ст.(прізвище, країна).
7. Теоретична праця Ж.-Ж. Новерра про розвиток балетного мистецтва та правила побудови балетних вистав.
8. Що таке дійовий танець? Що таке дивертисментний танець?
9. Найбільш відомий балет Ж. Доберваля, який став балетом класичної спадщини (назва, композитор, дата прем'єри).

Розділ 3. Російський балет.

1. Як називалися відкриті дворянські збори в Росії, перші бали, започатковані Петром I (вказати в якому столітті це відбувалося).
2. Перша танцювальна школа в Росії (дата створення, місто, організатор та перший танцівник).
3. Які види балетних театрів існували в Росії в другій половині XIX ст.
4. Що таке кріпосний театр?
5. Що таке сентименталізм.
6. Перший російський балетмейстер, особливості його творчої діяльності (вказати період, в який він працював, охарактеризувати його постановки, розповісти про його погляди на шляхи розвитку російського балету, вказати його внесок в розвиток російського балету).
7. Творча діяльність в Росії французького балетмейстера Ш. Дідло (вказати період, в який він працював, охарактеризувати його внесок в розвиток Російського балету).
8. Як проявився романтизм в балетному мистецтві Росії, в виконавському або балетмейстерському мистецтві.
9. Криза балетного мистецтва в Росії (вказати роки).
10. Балети А. Сен-Леона поставлені в Росії за творами російських письменників.
11. Балети М. І. Петіпа (назви балетів та прізвища композиторів).
12. Балети М. Петіпа та Л. Іванова на музику П. І. Чайковського.
13. Внесок М. Петіпа в розвиток російського балетного мистецтва.

Розділ 4. Балетний театр Радянського Союзу

Тема 14. Радянський балет після 1917 року

1. Особливості творчої діяльності О. Горського.
2. Особливості творчої діяльності творчості Ф. Лопухова.
3. Особливості творчої діяльності творчості К. Голейзовського.
4. Перша вистава радянського балету на сучасну тему зі збереженням форми балету XIX ст., що відповідала новим ідеалам нової держави.
5. Перша безсюжетна вистава-танцсимфонія.

Тема 15 Радянський балет 30-40-х років ХХ ст.

1. Що таке хореодрама?
2. Тематика вистав радянського балету 30-40-х р.р. ХХ ст..
3. Видатні балетмейстери радянського балету 30-40-х р.р. ХХ ст..
4. Перша національна балетна вистава України.
5. Видатний педагог радянського балету, створювач нової методики викладання класичного танцю.

Тема 16. Радянський балет другої половини ХХ ст.

1. Особливості розвитку балетного мистецтва Радянського Союзу в другій половині ХХ ст.
2. Діяльність видатних балетмейстерів Радянського Союзу другої половини ХХ ст.

Тема 17. Український балетний театр: загальна характеристика від виникнення до сучасного періоду

1. Перші балетні вистави на Україні.
2. Коли було збудовано Харківський міський театр?
3. Коли з'являються перші українські героїко-революційні балети?
4. Створення балету «Лілея».
5. Створення балету «Лісова пісня».

Розділ 6. Танцювальне мистецтво Західної Європи та Америки ХХ ст.

Тема 20. Танцювальне мистецтво Західної Європи та Америки поч. ХХ ст..

1. Творчі пошуки яких музикантів кінця ХІХ-поч. ХХ ст. вплинули на появу та розвиток танцю модерн.
2. Видатні танцівники-створювачі «вільного» танцю модерн в Америці.
3. Перша школа танцю модерн.
4. Теоретик танцю модерн, створювач системи запису танцю «Лабанотажія».
5. Художні напрями в мистецтві Західної Європи поч. ХХ ст. експресіонізм та символізм.

Тема 21. Розвиток танцю модерн в 30-40-х р.р. ХХ с.

1. Діяльність М. Грем.
2. Діяльність Д. Хамфрі та Ч. Вейдмана

Тема 22. Формування та розвиток джаз – танцю. Видатні хореографи, педагоги та виконавці.

1. Основні етапи формування та розвитку джаз танцю.

Тема 23. Неокласицизм в хореографічному мистецтві.

1. Основні етапи формування неокласицизму, діяльність С. Лифаря та Дж. Баланчіна.

Тема 24. Танцювальне мистецтво Західної Європи та Америки другої половини ХХ ст.-поч.ХХІ ст.

1. Творча діяльність балетмейстерів: М. Бежара, Р. Петі, П. Бауш, Х. Лимона, Е. Ейлі, Дж. Ноймаера та ін..

Розділ 7. Формування та розвиток бального танцю

Тема 25. Формування та розвиток бального танцю

1. Основні етапи розвитку бального танцю та конкурсних змагань з бальної хореографії.
2. Діяльність видатних виконавців, педагогів та теоретиків бального танцю.

Тема 26. Історія формування та загальна характеристика конкурсних бальних танців

1. Історія виникнення бальних танців європейської та латиноамериканської конкурсної програми.
2. Загальна характеристика бальних танців європейської та латиноамериканської конкурсної програми.

Розділ 8. Формування та розвиток народно-сценічного танцю

Тема 27. Історія розвитку народно-сценічного танцю як окремого виду хореографічного мистецтва

1. Історія формування та розвитку народно-сценічного танцю як окремого виду хореографічного мистецтва.

Тема 28. Видатні митці народно-сценічної хореографії різних країн.

Тема 29. Видатні митці народно-сценічної хореографії України.

1. Творча діяльність видатних митців народно-сценічного танцю Росії та України
- 2.

7. Форми поточного та підсумкового контролю

Методи навчання

Лекції, семінарські заняття, самостійна робота, підготовка домашніх завдань (ведіння словника, складання хронологічних таблиць), виконання індивідуальних завдань (контрольна робота для студентів заочного відділення)

Форми контролю

Підсумковий контроль засвоєння знань здійснюється у формі іспиту.

Передбачено **рубіжні етапи контролю** для студентів денного та заочного відділень у **формі** письмового опитування або тестування, перевірки хронологічних таблиць та словників, оцінювання роботи студентів на семінарських заняттях; для студентів заочного відділення – перевірка контрольної роботи.

Розподіл балів, які отримують студенти

Розділ 1 (5 балів)	Розділ 2 (13 балів)	Словник	Іспит	Сума
Відвід. занять – 2 заняття по 0,5 балів = 1 Письмове опит. – 4 бали	Відвід. занять – 4 заняття по 0,5 балів = 2 бали Відповідь на семінарі – 3 бали Письмове опит. – 5 балів Хронологічна таблиця – 3 бали			
Розділ 3 (17,5 балів)	Розділ 4 (12 балів)	6	10	100
Відвід. занять – 5 занять по 0,5 балів = 2,5 бали Відповідь на семінарі – 2 семінари по 3 бали = 6 балів Письмове опит. – 6 балів Хронологічна таблиця – 3 бали.	Відвід. занять – 4 заняття по 0,5 балів = 2 бали Відповідь на семінарі – 3 бали Письмове опит. – 5 балів Хронологічна таблиця (1 частина) – 2 бали.			
Розділ 5 (7,5 балів)	Розділ 6 (14,5 балів)	6	10	100
Відвід. занять – 1 заняття по 0,5 балів = 0,5 бали Відповідь на семінарі – 3 бали Письмове опит. – 3 бали Хронологічна таблиця (2 частина) – 1 бал	Відвід. занять – 5 занять по 0,5 балів = 2,5 бали Відповідь на семінарі – 3 бали Письмове опит. – 6 балів Хронологічна таблиця – 3 бали			
Розділ 7 (7 балів)	Розділ 8 (7,5 балів)	6	10	100
Відвід. занять – 2 заняття по 0,5 балів = 1 бал Відповідь на семінарі – 3 бали Письмове опит. – 3 бали	Відвід. занять – 3 заняття по 0,5 балів = 1,5 бали Відповідь на семінарі – 3 бали Письмове опит. – 3 бали			

Можлива кількість балів, набраних до підсумкової форми контролю:

Залік — від 60 до 100 балів

Іспит — від 60 до 90 балів

РОЗПОДІЛ БАЛІВ ЗА ФОРМАМИ КОНТРОЛЮ

Підсумковий контроль – 10 балів

Відвідування занять – 0,5 балів (26 лекцій по 0,5 балів = 13 балів)

Відповідь на семінарському занятті – 8 балів (8 семінарів по 3 бали = 24 бали)

Письмове опитування, тестування – від 2 до 6 балів (розділ 1 – 4 бали, розділ 2 – 5 балів, розділ 3 – 6 балів, розділ 4 – 5 балів, розділ 5 – 3 бали, розділ 6 – 6 балів, розділ 7 – 3 бали, розділ 8 – 3 бали; всього = 35 балів)

Ведіння словника – 6 балів

Складання хронологічних таблиць – 3 бали (4 таблиці по 3 бали = 12 балів)

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Методичне забезпечення

1. Пакет навчально-методичного забезпечення:
Робоча програма
Методичні рекомендації до семінарських занять
Методичні рекомендації до самостійної роботи студентів
Словник основних термінів та понять
2. Відеозаписи балетів класичної спадщини, відомих вистав та хореографічних номерів інших видів танцювального мистецтва, виступів видатних танцівників, записи інтерв'ю з відомими балетмейстерами тощо.

8. Рекомендовані джерела інформації**Основна література**

1. Гл. ред. Ю.Н. Григорович Балет: Энциклопедия М. : Совет. энцикл., 1981
2. Бахрушин Ю.А. История русского балета М. : Прсвещение, 1973, 1977
3. Блазис К. Танцы вообще. Балетные знаменитости и национальные танцы СПб.: Лань, Краснодар: Планета музыки, 2008
4. Блок Л.Д. Классический танец: история и современность М. : Искусство, 1987
5. Вашкевич Н.Н. История хореографии всех веков и народов СПб. ; Краснодар: Лань : Планета музыки, 2009
6. Ерѐмина М. Роман с танцем СПб.: Созвездие, 1998
7. Зав'ялова О.К. Історія балетного мистецтва: від витоків - до початку ХХ ст.: навч. посібник Суми: Мрія, 2014
8. уклад. О. М. Курдупова Історія хореографічного мистецтва [Електронний ресурс] : програма та навч.-метод. матеріали з дисципліни галузь знань: 02 "Культура і мистецтво", спец.: 024 "Хореогр.", спеціалізація: "Нар. хореогр.", "Сучасн. хореогр.", "Бальна хореогр.", ступінь "Бакалавр" Харків : ХДАК, 2017
9. Колногузенко Б. М. Види мистецтва та хореографії : метод. посіб. Харків : ХДАК, 2009, 2014
10. Колногузенко Б.М. Хореографічне мистецтво: зб. ст. Харків: ХДАК, 2008
11. Красовская В.М. Западно-европейский балетный театр: от истоков до середины XVIII века: [очерки истории] СПб. ; М. ; Краснодар: Лань : Планета музыки, 2008

12. Красовская В.М. Западно-европейский балетный театр: романтизм: [очерки истории] СПб. ; М. ; Краснодар: Лань : Планета музыки, 2008
13. Красовская В. Русский балетный театр от возникновения до середины XIX века Л. ; М. : Искусство, 1958
14. Красовская В.М. Русский балетный театр второй половины XIX века СПб. ; М. ; Краснодар: Лань : Планета музыки, 2008
15. Красовская В.М. Русский балетный театр начала XX века. Танцовщики СПб. ; М. ; Краснодар: Лань : Планета музыки, 2009
16. Красовская В.М. Русский балетный театр начала XX века. Хореографы СПб. ; М. ; Краснодар: Лань : Планета музыки, 2009
17. Левинсон А.Я. Старый и новый балет. Мастера балета СПб. ; М. ; Краснодар: Лань : Планета музыки, 2008
18. Светлов В.Я. Современный балет М. : Краснодар : Лань : Планета музыки, 2009
19. Слонимский Ю. Мастера балета М. : Искусство, 1937
20. Слонимский Ю. Советский балет: материалы к истории советского балетного театра М. ; Л. : Искусство, 1950
21. Соколов-Каминский А.А. Советский балет сегодня М. : Знание, 1984
22. Станішевський Ю.О. Балетний театр Радянської України, 1925-1985: Шляхи і проблеми розвитку К. : Муз. Україна, 1986
23. Суриц Е.Я. Хореографическое искусство двадцатых годов: тенденции развития [Электронный ресурс] М. : Искусство, 1979
24. Худеков С.Н. Всеобщая история танца М.: ЭКСМО, 2009
25. Худеков С.Н. Искусство танца: История. Культура. Ритуал М.: ЭКСМО, 2010
26. Чепалов О.І. Хореографічний театр Західної Європи XX ст. Харків : ХДАК, 2007

Додаткова

1. Армашевская К., Вайнонен Н. Балетмейстер Вайнонен. / К. Армашевская, Н. Вайнонен - М., 1971.
2. Богданов-Березовский В. Уланова. – М.: Искусство, 1961.
3. Бурбан В. Світ у полоні українського танцю: 25 лютого 2005 року виповнилося 100 років з Дня народження П. Вірського — геніального українського хореографа / В. Бурбан // Культура і життя. — 2005. — № 6-8.
4. Ванслов В. Балеты Григоровича и проблемы хореографии. /В. Ванслов - М., 1971.
5. Ванслов В. Статьи о балете: Музыкально-эстетические проблемы балета. /В. Ванслав - Л., 1980.
6. Васильева, Е. Д. Танец: учеб. пособие / Е. Д. Васильева. – М.: Искусство, 1968. – 247 с.
7. Вечеслова Т. Я – балерина. – Л.-М.: Искусство, 1964.
8. Вірський П. У вихорі танцю / П.Вірський. — К. : Мистецтво, 1977. — 230 с.
9. Вірський Павло : життєвий і творчий шлях / упоряд. Ю.В. Вернигор, Є. І. Досенко. — Вінниця : Нова Книга, 2012. — 320 с.
10. Волынский А. Л. Книга ликований. Азбука классического танца. – СПб: Лань, 2008.
11. Вплив творчості П.П. Вірського на розвиток національної хореографії : матеріали науково-практичної конференції. — К., 2005 — 87 с.
12. Габорець В. С. Народна за визнанням : До 80-річчя від дня народження К. Ф. Балог (1928) / В. С. Габорець // Календар знаменних і пам'ятних дат. — 2008. — № 3. — С. 58-62.
13. Голейзовский К. Касьян Голейзовский. Жизнь и творчество. Статьи, воспоминания, документы /К. Голейзовский. – М., 1984.
14. Голейзовский К. Мгновения. /К.Голейзовский - М., 1973.
15. Григор'єв Г.П. Україна танцює : Нарис / Г. П. Григор'єв. — К. : Муз. Україна, 1964. — 276 с.
16. Григор'єва А. Віртуози «Жока» / А. Григор'єва // Советская эстрада и цирк. — 1973. — №2.

17. Громов Ю. Основные этапы русского и советского балета. /Ю.Громов. – М.,1965.
18. Гуменюк А. Мастер народного танцю (про видатного українського хореографа П.П. Вірського) / А. Гуменюк // Народна творчість та етнографія. — 1967. — №6.
19. Демидов, А. П. «Лебединое озеро» (Шедевры балета) / А. П. Демидов. – М: Искусство,1985. – 366 с.
20. Демків Д. П. Ярослав Чуперчук — феномен гуцульської хореографії / Д. П. Демків . — Коломия : Вік, 2011. — 168 с.
21. Дневник Вацлава Нижинского. Воспоминания о Нижинском. - М., 1995.
22. Добровольская Г. Балетмейстер Леонид Якобсон. /Г. Добровольская - Л., 1968.
23. Добровольская Г. Федор Лопухов. /Г. Добровольская - Л., 1976.
24. Добровольская, Г. Н. «Щелкунчик» (Шедевры балета) / Г. Н. Добровольская. – Спб: «МОЛ», 1996. – 201 с.
25. Загородний Г. И. И назвали его «Хорошки» / Г. И. Загордний // Танец. – 1997. — №3.
26. Иванова С. Марина Семенова. – М.: Искусство, 1965.
27. Ивановский, Н. П. Бальный танец XVI-XIX веков / Н. П. Ивановский. – Калининград: Янтар. сказ, 2004. – 207 с.
28. Ильичева М. Аскольд Макаров. / М.Ильичева - Л., 1985.
29. Ильичева М. Ирина Колпакова. / М. Ильичева - Л., 1981.
30. Кольцова Мира Михайловна // Кто есть кто в современной культуре. Эксклюзивные биографии. — М. : МК-Периодика, 2006-2007.
31. Константинова, М. Е. «Спящая красавица» / М. Константинова. – М.: Искусство, 1990. – 239 с.
32. Королёва, Е. А. Ранние формы танца / Е. А. Королёва. – Кишинёв: Штиница, 1977. – 215 с.
33. Красовская В. Ваганова. /В.Красовская - Л., 1989.
34. Красовская В. Вахтанг Чабукиани. /В.Красовская - М., Л., 1960.
35. Красовская В. Никита Долгушин. /В.Красовская - Л., 1985.
36. Красовская В. Советский балетный театр 1917-1967: Сборник. - М., 1976.
37. Красовская В.М. Анна Павлова. Страницы жизни русской танцовщицы – Спб, 2009.
38. Красовская В.М. Нижинский – Л.: Искусство, 1972.
39. Кремшевская Г.Д. Агриппина Яковлевна Ваганова. - Л., Искусство, 1981.
40. Кузовлева Т.Е. Хореографические странствия Николая Боярчикова Спб: Балтийские сезоны, 2005.
41. Курт П. Айседора. Неистовый танец жизни. - М., Эксмо, 2002.
42. Лавровский Л. Документы. Статьи. Воспоминания. /Л.Лавровский - М., 1983.
43. Лифарь С. Страдные годы с Дягилевым. /С. Лифарь - Киев, 1994.
44. Лопухов, Ф. В. Хореографические откровения. – М., 1972.
45. Лопухов, Ф. В. Шестьдесят лет в балете – М.: Искусство, 1966.
46. Львов-Анохин Б.А. Мастера Большого балета – М.: Искусство, 1976.
47. Мариус Петипа. Воспоминания. Материалы. Статьи / составитель А. Нехендзи. – Л.: Искусство, 1971. – 446 с.
48. Мессерер А. Танец. Мысль. Время. [Текст] / Асаф Мессерер – Музыка, 1966.
49. Моисеев И. А. Я вспоминаю ... / И. А. Моисеев. — М. : Согласие, 2011. — 328 с.
50. Музыка и хореография современного балета. Вып. 3. – Л.: Музыка, 1979.
51. Музыка и хореография современного балета. Вып. 5. - Л., Музыка, 1987.
52. Музыка и хореография современного балета: Сборник. Выпуск. 3. - Л., 1979; Выпуск 4. - М., 1982; Выпуск 5. - Л., 1987.
53. Нижинская Р. Вацлав Нижинский. - М., Русская книга, 1996.
54. Новерр, Ж. Письма о танце и балетах / Ж.-Ж. Новерр. – М.-Л. : Искусство, 1965. –156 с.
55. Плисецкая М. Я, Майя Плисецкая. – М.: Новости, 1997.
56. Пожарская М. Н. Русское театрально - декорационное искусство конца XIX - начала XX века. - М., Искусство, 1970.
57. Пожарская М.Н. Русские сезоны в Париже. - М.: Искусство, 1988.

58. Прохорова В. Константин Сергеев. /В.Прохорова - Л., 1974.
59. Розанова О. Елена Люком. – Л.: Искусство, 1983.
60. Розанова Ю. Симфонические принципы балетов Чайковского. - М., Музыка, 1976.
61. Рославлева Н. Майя Плисецкая. – М.: Искусство, 1968.
62. Русский балет: энциклопедия. - М: Большая Российская энциклопедия, Согласие, 1997.
63. Слонимский Ю. Балетные строки Пушкина. /Ю.Слонимский - Л., 1974.
64. Слонимский Ю. Драматургия балетного театра XIX века. /Ю.Слонимский - М., 1977.
65. Слонимский Ю. Чудесное было рядом с нами. /Ю.Слонимский - Л., 1984.
66. Слонимский, Ю. Дидло. Вехи творческой биографии / Юрий Слонимский. – Л.-М.: Искусство, 1958. – 262 с.
67. Слонимский, Ю. Чайковский и балетный театр его времени [Текст] / Ю. Слонимский. – М.: Искусство, 1965. – 278 с.
68. Советские балеты: краткое содержание (составитель Гольцман А.М). - М.. Советский композитор, 1985.
69. Соллертинский И. Статьи о балете. /И. Соллертинский - Л., 1973.
70. Станішевський Ю. Балетний театр України, 1925-1975 / Юрій Станішевський – К.: Музична Україна, 2003. – 224 с.
71. Станішевський Ю. Балетний театр України: 225 років історії/ Юрій Станішевський – К.: Музична Україна, 2003. – 438 с.
72. Станішевський Ю. Лебеді чарівного озера / Юрій Станішевський – К.: Молодь, 1966. – 92 с.
73. Станішевський Ю. Національна опера України 201-2011 / Юрій Станішевський – К.: Музична Україна, 2012. – 304 с.
74. Станішевський Ю. Національний академічний театр опер та балету України імені Тараса Шевченка: історія та сучасність / Юрій Станішевський, 2002. – 736 с.
75. Суриц Е. Я. Артист балета Михаил Михайлович Мордкин / Государственный институт искусствознания Министерства культуры Российской Федерации. — М.: УРСС, 2003. — 256 с.
76. Суриц Е. Я. Артист и балетмейстер Леонид Мясин. Пермь: Книжный мир, 2012. - 304 с.
77. Суриц Е. Я. Балет и танец в Америке. – Издательство Уральского Университета, 2004. – 392 с.
78. Суриц Е. Я. Балет московского Большого театра во второй половине XIX века. – М.: Музиздат, 2012. – 328 с.
79. Суриц Е. Я. Советский балет. – Советский художник, 1971. – 32 с.
80. Суриц Е.Я. Все о балете. – словарь-справочник / Е. Я. Суриц; под редакцией Ю. И. Слонимского. - М.-Л.: Музыка, 1966. – 453, [1] с.
81. Туркевич В.Д. Хореографічне мистецтво України у персоналіях: бібліографічний довідник: хореографи, артисти балету, композитори, диригенти, лібретисти, критики, художники. – К., 1999.
82. Фокин М. Против течения. – Л.: Искусство, 1981.
83. Фридеричиа А. Август Бурнонвиль. – М.: Радуга, 1983.
84. Чепалов А. Судьба пересмешника или новые странствия Фракасса. – Харьков, 2001.
85. Чернова Н.Ю. От Гельцер до Улановой. - М., Искусство, 1979.
86. Чистякова В. В. Ролан Пети. / В. Чистякова. – Л., 1977.
87. Чудновский М.А. Ансамбль Игоря Моисеева. — М. : Знание, 1959.
88. Шамина Л.А. Театр Игоря Моисеева / Л. А. Шамина, О. И. Моисеева. — М. : Тетралис, 2012.
89. Эльяш, Н. И. Авдотья Истомина / Николай Эльяш. – Л.: Искусство, 1971. – 189 с.
90. Эльяш, Н. Пушкин и балетный театр / Николай Эльяш. – М.: Искусство, 1970. – 344 с.
91. Эльяш, Н. Русская Терпсихора / Эльяш Н. – М.: Сов. Россия, 1970. – 144 с.
92. Энтелис. Л. 100 балетных либретто. - М., 1966.
93. Энтелис. Н.Л. Пушкинский бал: с описанием традиций и подлинными танцами. - СПб, Композитор, 1999.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека Харківської державної академії культури
2. Харківська міська спеціалізована музично-театральна бібліотека імені К. С. Станіславського
3. Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка
4. Вікіпедія : вільна енциклопедія [Електронний ресурс] // <http://ru.wikipedia.org/wiki>

ІСТОРІЯ ХОРЕОГРАФІЧНОГО МИСТЕЦТВА

Програма та навчально-методичні матеріали

освітньої програми НАРОДНА ХОРЕОГРАФІЯ
освітньої програми СУЧАСНА ХОРЕОГРАФІЯ
освітньої програми БАЛЬНА ХОРЕОГРАФІЯ

галузі знань 02 Культура і мистецтво
спеціальності 024 Хореографія
факультету Хореографічного мистецтва

Укладач

Курдупова Олена Миколаївна, старший викладач

Друкується в авторській редакції

Комп'ютерний набір та верстка Курдупова О. М.